

**REPUBLIKA HRVATSKA**  
**MINISTARSTVO FINANCIJA**

---

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE  
ZA RAZDOBLJE 2009. – 2011.**

---

**Zagreb, srpanj 2008.**

## **SADRŽAJ**

<b>1.</b>	<b>UVOD .....</b>	<b>3</b>
<b>2.</b>	<b>CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU .....</b>	<b>4</b>
<b>3.</b>	<b>MAKROEKONOMSKA KRETANJA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU ....</b>	<b>7</b>
3.1.	Makroekonomska kretanja u 2007. i 2008. godini.....	7
3.2.	Međunarodno okruženje.....	11
3.3.	Makroekonomske projekcije za razdoblje 2009. – 2011.....	14
3.4.	Rizici ostvarenja projekcija.....	17
<b>4.</b>	<b>FISKALNA POLITIKA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU .....</b>	<b>18</b>
4.1.	Fiskalna politika u 2007. godini .....	18
4.2.	Republika Hrvatska i međunarodno okruženje .....	19
4.3.	Kretanje prihoda u razdoblju 2009. – 2011.....	21
4.4.	Kretanje rashoda u razdoblju 2009. – 2011.....	27
4.5.	Konsolidirana opća država u razdoblju 2009. – 2011.....	41
<b>5.</b>	<b>JAVNI DUG U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU.....</b>	<b>43</b>
5.1.	Javni dug u razdoblju 2009. – 2011. ....	43
5.2.	Testovi osjetljivosti kretanja javnog duga.....	45
<b>PRILOZI.....</b>		<b>47</b>

## **1. UVOD**

Vlada Republike Hrvatske donosi Smjernice ekonomске i fiskalne politike za razdoblje 2009. – 2011. s ciljem utvrđivanja smjera fiskalne politike u narednom trogodišnjem razdoblju. Smjernice, stoga, predstavljaju temelj za izradu proračuna s obzirom da utvrđuju makroekonomске i fiskalne pretpostavke nužne za daljnji proces izrade proračuna.

Smjer fiskalne politike u narednom razdoblju na tragu je dosadašnjih ostvarenja. U tom smislu, i u ovogodišnjim Smjernicama, fiskalne projekcije počivaju na sljedećim odrednicama:

- predviđena ekonomска aktivnost rezultira razinom projiciranih prihoda državnog proračuna;
- razina projiciranih rashoda mora osigurati racionalno i najšire moguće zadovoljavanje svih potreba;
- odnos prihoda i rashoda državnog proračuna mora osigurati nastavak fiskalne prilagodbe.

Važno je istaknuti da su Smjernice ekonomске i fiskalne politike za razdoblje 2009. – 2011. po prvi puta izrađene prema nacionalnom računskom planu, dakle istovjetnim prikazom proračunskih kategorija prema kojim Hrvatski sabor svake godine donosi proračun. Dosadašnja praksa podrazumijevala je izradu Smjernica koristeći GFS 2001 metodologiju i utvrđivanje manjka/viška opće države sukladno tzv. modificiranom obračunskom načelu. Takva praksa proizlazila je iz činjenice da je Hrvatska dugi niz godina bila pod aranžmanima sklopljenim s Međunarodnim monetarnim fondom pa je stoga prihvatala izračun ukupnog manjka/viška opće države sukladno za tu svrhu propisanoj metodologiji. Međutim, u procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, Hrvatska prihvata i europsku metodologiju za izvještavanje o statistici javnih financija ESA 95, sukladno čijim pravilima se utvrđuje ukupni manjak/višak opće države u ovim Smjernicama.

## **2. CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU**

Cilj Vlade Republike Hrvatske je nastavak razvoja hrvatskog gospodarstva i stvaranje uvjeta koji će poduprijeti pristupanje Hrvatske Europskoj uniji i ravnopravno sudjelovanje na zajedničkom europskom tržištu. To podrazumijeva poticanje dugoročno održivih stopa gospodarskog rasta uz očuvanje makroekonomske stabilnosti, povećanje konkurentnosti svih dijelova gospodarstva, učinkovite institucije, ustajno provođenje razvojnih projekata, inzistiranje na znanju i obrazovanju, kao i smanjenje nezaposlenosti i viši životni standard hrvatskih građana.

U tom kontekstu, definiranje ekonomske i fiskalne politike u narednom razdoblju počiva na ostvarivanju sljedećih ciljeva:

- poticanje visokih održivih stopa gospodarskog rasta;
- otvaranje novih radnih mjesta i smanjenje nezaposlenosti;
- smanjenje ukupnog manjka opće države prema uravnoteženju proračuna;
- daljnje smanjenje javnog duga i stabiliziranje inozemnog duga.

Fiskalna politika u srednjoročnom razdoblju predstavljaće glavnu okosnicu cjelokupne ekonomske politike. Dakako, smjer fiskalne politike bit će podržan strukturnim mjerama i reformama. Kao i do sada, ključna odrednica bit će nastavak fiskalne prilagodbe. Posljednjih godina ukupni manjak opće države, sukladno ESA 95 metodologiji, smanjen je s 4,3% BDP-a u 2004. na 1,6% BDP-a u 2007., dok će se do 2011. ostvariti višak ukupnih prihoda nad ukupnim rashodima od 0,2% BDP-a.

Važno je istaknuti da se ovogodišnje Smjernice izrađuju u uvjetima promijenjenog makroekonomskog okruženja. Nepovoljna ekonomska kretanja u svijetu kao što je ubrzan rast cijene nafte na svjetskom tržištu, inflacija, kriza na svjetskim finansijskim tržištima te usporavanje gospodarskog rasta hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera, utjecali su i na trenutna kretanja u Hrvatskoj. Zbog izmijenjenih makroekonomskih uvjeta, očekuje se nešto niži gospodarski rast u 2009. godini no još uvijek dovoljan da potakne rast standarda hrvatskih građana. Također, očekuje se nešto viša razina inflacije. Međutim, adekvatna kombinacija monetarne i fiskalne politike osigurat će stabilnost cijena i u narednom razdoblju.

Unatoč promijenjenim makroekonomskim uvjetima, strateškim planiranjem i pažljivim usmjerenjem sredstava u strateški važna područja te kontrolom izvršavanja rashoda, osigurat će se daljnja fiskalna konsolidacija i smanjenje ukupnog manjka opće države. Racionalnost u izvršavanju rashoda i unaprjeđenje komponenti proračunskog procesa postići će se i provedbom mjera koje su definirane Strategijom unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice 2007. – 2011. čiji je cilj daljnji razvoj učinkovitog i održivog sustava finansijskog upravljanja temeljenog na najvišim suvremenim standardima.

Fiskalna konsolidacija i nastavak smanjivanja ukupnog manjka opće države odrazit će se i na finansijsku stabilnost zemlje. Naime, smanjena potreba za zaduživanjem zemlje podrazumijeva nastavak smanjivanja javnog duga. Proteklih godina, javni dug je smanjen s 48,9% BDP-a u 2004. na 44,1% BDP-a u 2007. godini, a taj trend će se nastaviti i do 2011. godine kada se očekuje razina javnog duga od 33,1% BDP-a. Ovakav smjer fiskalne politike doprinijet će stabiliziranju inozemnog duga čemu u prilog govori i činjenica da je država

jedini sektor koji je smanjio svoj inozemni dug u razdoblju 2004. – 2007. i to za 535 milijuna eura.

S ciljem nastavka gospodarskog razvoja Hrvatske, država će i dalje stvarati preduvjete za jačanje privatnog sektora. To podrazumijeva nastavak restrukturiranja i privatizacije, stvaranje povoljnog poslovnog okružja kroz reformu pravosuđa i javne uprave te borbu protiv korupcije, kao i poticanje malog i srednjeg poduzetništva. Cilj je povećati konkurentnost hrvatskog gospodarstva i postići visoku razinu spremnosti za ulazak zemlje u Europsku uniju.

U skladu s tim, provest će se restrukturiranje brodogradnje te privatizacija pojedinih brodogradilišta u skladu s nacionalni programom restrukturiranja, kao i daljnja modernizacija i restrukturiranje Hrvatskih željeznica, s ciljem osiguranja njihove konkurentnosti na tržištu. Također, nastavit će se privatizacija poduzeća s većinskim i manjinskim državnim udjelom iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju. To će pridonijeti smanjivanju prisutnosti države u gospodarstvu.

Država će nastaviti s poticanjem privatnog sektora, a posebno će se poticati intenzivan razvoj malog i srednjeg poduzetništva putem uskladene državne politike u svim područjima, među ostalima, raznim poticajnim programima te osnivanjem novih poduzetničkih zona. Posebna pozornost bit će posvećena izvozno orijentiranim poduzećima jačanjem konkurentnosti i izvozne snage hrvatskoga gospodarstva. Daljnji razvoj poduzetništva osigurat će dugoročno održiv gospodarski rast i otvaranje novih radnih mesta.

Strukturne reforme u gospodarstvu, poticanje gospodarskog rasta ali i aktivna uloga države u poticanju zapošljavanja utjecat će na daljnje smanjenje nezaposlenost na 7% do 2011. godine. Provodit će se programi dodatnog osposobljavanja, prekvalifikacija i olakšica, posebno namijenjenih mladima i dugotrajno nezaposlenima. Poticat će se cijeloživotno učenje koje će povećati zapošljivost nezaposlenih osoba.

U pogledu poticanja pozitivnog poslovnog okružja, daljnja reforma pravosuđa i borba protiv korupcije zauzima značajno mjesto. Naime, dovršetak pravosudne reforme te dosljedna provedba nacionalne strategije za borbu protiv korupcije vodi ka potpunom uspostavljanju vladavine prava što će rezultirati povoljnijim poslovnim okruženjem i većom pravnom sigurnosti građana i poduzetnika.

Borbi protiv korupcije zasigurno će pridonijeti i uvođenje osobnog identifikacijskog broja od 2009. godine jer će se tim mehanizmom osigurati ravnopravnost građana i omogućiti bolja raspodjela proračunskih sredstava prema ciljanim skupinama društva.

U svrhu smanjivanja administrativnih barijera i povećanja transparentnosti procedura, nastavit će se s provedbom reforme državne uprave. Cilj je približiti državnu upravu građanima i poduzetnicima, odnosno uspostaviti kvalitetnu državnu upravu koja će biti servis građanima i poduzetnicima. U tu svrhu, poduzimat će se mjere kako bi se povećala učinkovitost i stručnost državne uprave koja će biti i dugoročno fiskalno održiva. S tim ciljem, a u skladu s politikom zadržavanja stručnih zaposlenika u sustavu državne uprave, donijet će se novi Zakon o plaćama kojim će se uvesti motivirajuća komponenta u cijelokupni sustav.

Mjerama ekonomске politike i strukturnim reformama nastavit će se privlačiti nove izravne inozemne investicije i poticati domaća ulaganja, a osigurat će se podizanje pojedinih proizvodnih grana u višu fazu razvoja, te će se posebno promicati određene propulzivne grane, poput biotehnologije, međunarodnih financijskih i poslovnih usluga i IT sektora.

U pogledu financijskog sustava nastavit će se s cijelokupnim zakonodavnim uređenjem financijskog sustava. Donesen je niz zakona koji reguliraju područje osiguranja, investicijskih fondova, *leasinga* i kreditnih unija, objedinjen je sustav supervizije nebanskarskog sektora

osnivanjem HANFA-e, regulirano je područje finansijskog osiguranja, računovodstva, revizije, preuzimanja dioničkih društava te je donesen Zakon o tržištu kapitala, koji je zamijenio Zakon o tržištu vrijednosnih papira, a kojim je u hrvatskom zakonodavstvu prvi puta uređeno osiguranje ulagatelja sukladno pravnoj stečevini EU. Do kraja 2008. uskladit će se zakonodavstvo u području osiguranja depozita s pravnom stečevinom EU, područje bankarskog sektora donošenjem zakona o kreditnim institucijama, zatim platnih sustava i finansijskih konglomerata.

U kontekstu osiguranja daljnog razvoja i konkurentnosti Hrvatske, država će poticati uravnoteženi razvoj svih krajeva Hrvatske, imajući u vidu njihove specifične gospodarske i društvene potrebe. Nastaviti će se sustavna izgradnja infrastrukture s ciljem jednakomjerne prometne povezanosti svih krajeva, te osigurati dostupnost plina, pitke vode i najsuvremenijih telekomunikacija na svim područjima Hrvatske. Osigurat će se i održivi razvitak sela i ruralnog prostora omogućavanjem kontinuiranih ulaganja u razvojne projekte na tim područjima. Poticat će se konkurentnost hrvatske poljoprivrede kroz poticanje proizvodnje i kapitalnih ulaganja. Posebna pozornost bit će posvećena zaštiti okoliša u skladu s najboljom europskom praksom.

Razvoj Hrvatske kao društva temeljenog na znanju ostaje prioritet s ciljem daljnog društvenog i ekonomskog razvoja zemlje. Naime, izgradnja društva znanja ključ je budućeg položaja Hrvatske na svjetskom tržištu. Ulagat će se u poticanje i stjecanje novih znanja, stvaranje informacijskog društva, a poticat će se inovacije kao najveći razvojni potencijal u Hrvatskoj uz nastavak kontinuiranog izdvajanja za znanost. Raznim mjerama osigurat će se dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima.

Uz sve razvojne programe, država će nastaviti s provedbom politike očuvanja socijalne pravednosti. Cilj je stvarati uvjete za ukupno poboljšanje kvalitete života svim hrvatskim građanima, a posebno socijalno najosjetljivijim skupinama društva, kao što su mladi i obitelji, umirovljenici i hrvatski branitelji. Provoditi će se zdravstvena politika koja će se usredotočiti na reformu sustava i zakonodavstva, osiguranje kvalitetne zdravstvene infrastrukture i obrazovanje građana u svrhu preventive, uz postizanje fiskalne održivosti cjelokupnog sustava. Također, u okviru sustava socijalne sigurnosti, a nastavno na uvođenje osobnog identifikacijskog broja, osigurat će se bolja ciljanost pomoći socijalno najugroženijim građanima.

Cjelokupna ekomska politika provoditi će se uz paralelno usvajanje pravne stečevine Europske unije kojom Hrvatska usvaja standarde koji vrijeđe u razvijenijim zemljama. Hrvatska je osigurala zavidan međunarodni i sigurnosni položaj, a krajnje odredište ovog puta je punopravno članstvo u Europskoj uniji i NATO savezu uz glavni cilj unaprjedenja kvalitete života i životnog standarda svih građana Hrvatske. Svakako, dio hrvatskog puta prema Europskoj uniji jest i proces sposobljavanja za upravljanje sredstvima koja će Hrvatska kao zemlja članica povlačiti iz proračuna Europske unije, a sad ih kao zemlja kandidatkinja dobiva kroz prepristupne programe pomoći.

Navedeni ciljevi ekonomski i fiskalne politike za naredno razdoblje osigurat će novi razvojni put Hrvatske. Provedba reformi i strukturnih mjera, uz nastavak procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, jamče nastavak gospodarskog rasta do 7% u 2011. godini. Dakako, gospodarski rast bit će praćen i smanjenjem nezaposlenosti kao što je bio slučaj i proteklih godina.

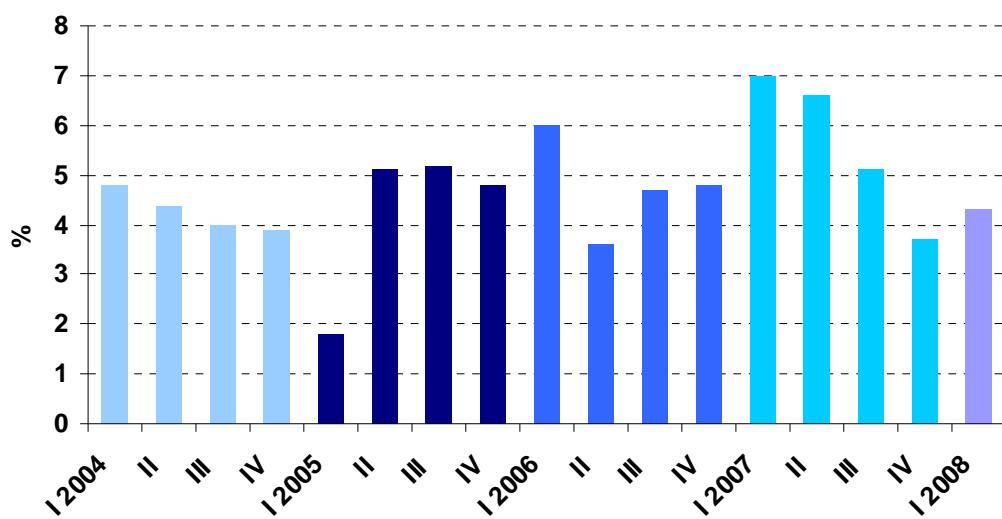
U nastavku dokumenta daje se detaljan prikaz prognoza makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja koje upravo počivaju na opisanoj ekonomskoj i fiskalnoj politici Hrvatske u srednjoročnom razdoblju.

### **3. MAKROEKONOMSKA KRETANJA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU**

#### **3.1. Makroekonomska kretanja u 2007. i 2008. godini**

U 2007. godini zabilježeno je daljnje ubrzanje gospodarskog rasta te je bruto domaći proizvod realno porastao za 5,6% što predstavlja ubrzanje od 0,8 postotnih bodova u odnosu na 2006. godinu. Od pojedinih komponenti s rashodne strane bruto domaćeg proizvoda, najviši realni rast u 2007. godini od 6,5% zabilježen je kod investicija u kapital. Realni rast osobne potrošnje je u odnosu na 2006. godinu ubrzan na 6,2% dok je državna potrošnja zabilježila realni rast od 3,4%. Izvoz roba i usluga je realno porastao za 5,7% dok je uvoz roba i usluga zabilježio realni rast od 5,8%. Najveći pozitivni doprinos rastu došao je od osobne potrošnje u iznosu od 3,7 postotnih bodova te izvoza roba i usluga od 2,9 postotnih bodova. Doprinos investicija u kapital iznosio je 2,0 postotna boda, državne potrošnje 0,7 postotnih bodova, a negativan je doprinos uvoza realnom rastu bruto domaćeg proizvoda u 2007. godini iznosio -3,7 postotnih bodova.

*Grafikon 1: Realni rast bruto domaćeg proizvoda Republike Hrvatske*



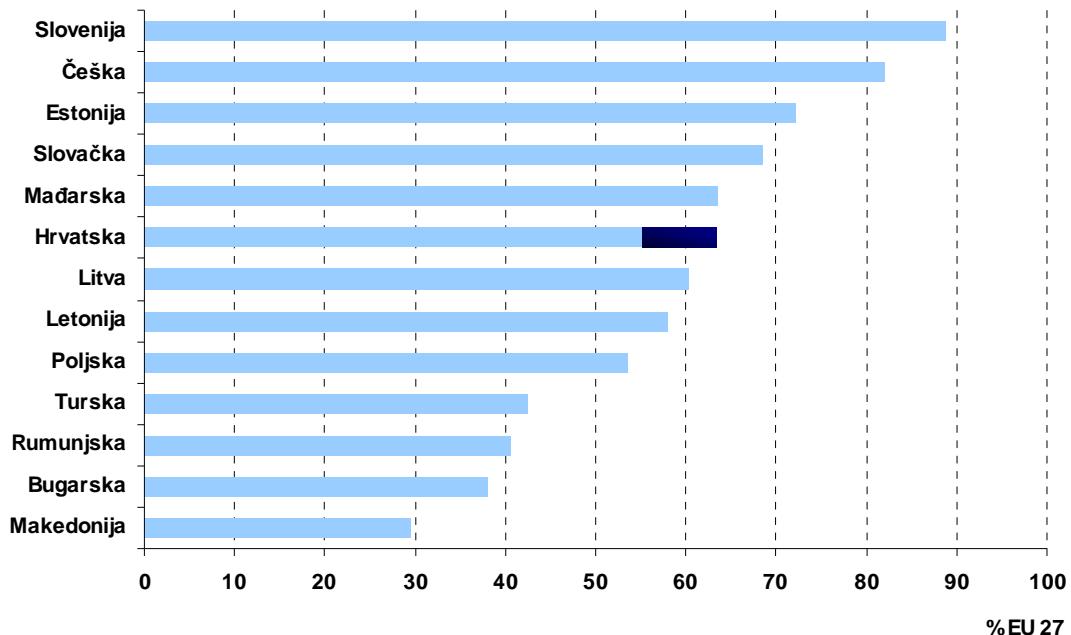
*Izvor: Državni zavod za statistiku*

Nominalni rast bruto domaćeg proizvoda je u 2007. godini iznosio 9,8% te je dosegnut nominalni iznos od 275,1 milijardu kuna ili 37,5 milijardi eura<sup>1</sup>. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika je porastao s oko 7.800 eura u 2006. na oko 8.500 eura u 2007. godini. Promatrano prema paritetu kupovne moći i uz uključivanje neslužbenog gospodarstva, Hrvatska je premašila 60% prosjeka bruto domaćeg proizvoda po glavi stanovnika zemalja EU 27. Prilikom usporedbe s novim zemljama članicama, potrebno je uzeti u obzir činjenicu

<sup>1</sup> Bez procjene neslužbenog gospodarstva, koje prema europskoj metodologiji ESA 95 treba uključiti u izračun ukupnog bruto domaćeg proizvoda.

da je prilikom izračuna njihovog bruto domaćeg proizvoda također u obzir uzeto neslužbeno gospodarstvo.

*Grafikon 2: Usporedba BDP-a po glavi stanovnika prema paritetu kupovne moći po zemljama (2007. godina)*



Napomena: Hrvatska s uključenim neslužbenim gospodarstvom

Izvor: Izračunato na temelju podataka Eurostata

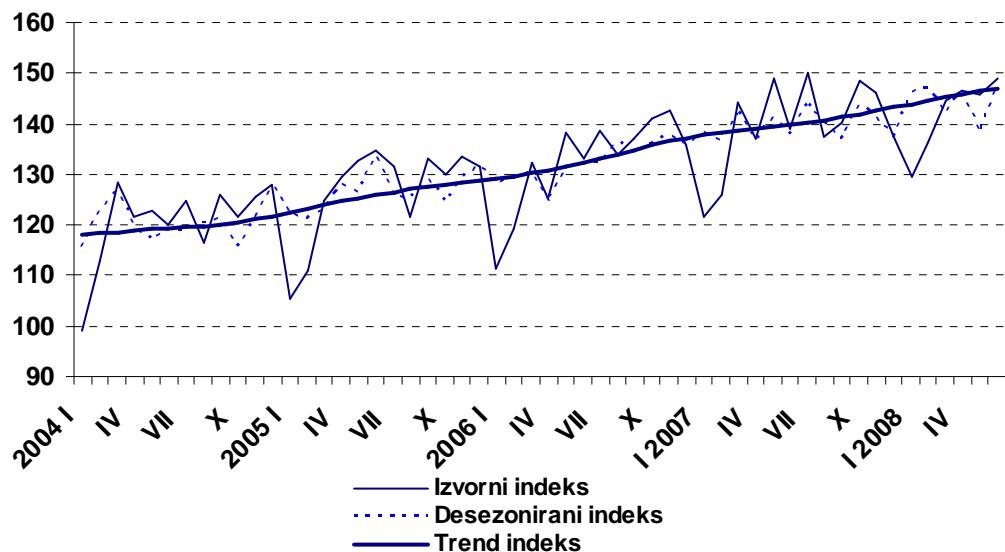
U prvom tromjesečju 2008. godine realni međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda iznosio je 4,3%, porast BDP deflatora iznosio je 6,1% te je nominalni međugodišnji rast bruto domaćeg proizvoda iznosio 10,7%. Promatraljući pojedine komponente s rashodne strane bruto domaćeg proizvoda, najviši rast u prvom tromjesečju zabilježile su investicije u fiksni kapital, koje su realno povećane 9,8% te uvoz roba i usluga, koji je zabilježio realni rast od 7,0%. Tijekom prvog tromjesečja na međugodišnjoj razini osobna potrošnja je realno porasla 4,3%, izvoz roba i usluga 3,8%, dok je realni rast državne potrošnje iznosio 0,5%. Najveći pozitivni doprinos rastu bruto domaćeg proizvoda u prvom tromjesečju 2008. došao je od investicija u kapital, u iznosu od 3,0 postotna boda, te od osobne potrošnje, čiji je doprinos rastu iznosio 2,7 postotnih bodova. Doprinos rastu izvoza roba i usluga iznosio je 1,5 postotnih bodova, dok je negativan doprinos uvoza roba i usluga iznosio -4,3 postotna boda, što je rezultiralo negativnim doprinosom neto izvoza od -2,8 postotna boda. Promjene zaliha pridonijele su rastu bruto domaćeg proizvoda sa 1,3 postotnih bodova, a doprinos državne potrošnje iznosio je 0,1 postotni bod.

Pokazatelji realnog sektora poput industrijske proizvodnje, trgovine na malo, građevinarstva i turističkih noćenja ukazivali su na življu gospodarsku aktivnost tijekom 2007. godine. Najviši rast industrijske proizvodnje u 2007. godini na međugodišnjoj razini od preko 7% zabilježen je u prvom i drugom tromjesečju što je uz porast od 4,5% u trećem te 3,2% u posljednjem tromjesečju rezultiralo godišnjim porastom industrijske proizvodnje od 5,6% u 2007. godini. Realni promet trgovine na malo je najviše porastao u prvom tromjesečju, za 7,7%, u drugom i trećem tromjesečju međugodišnji porast je iznosio nešto više od 5%, dok je u posljednjem

tromjesečju došlo do usporavanja na 2,4%. Na razini cijele 2007. godine realni rast prometa od trgovine na malo iznosio je 5,3%. Kretanje indeksa građevinskih radova ukazuje na najviši rast u sektoru građevinarstva tijekom prvog tromjesečja, stagnaciju u drugom te ponovno ubrzavanje prema kraju godine što je rezultiralo međugodišnjim porastom indeksa građevinskih radova od 2,4% u 2007. godini. Turistički pokazatelji također su zabilježili pozitivna ostvarenja u 2007. godini. Međugodišnji rast turističkih dolazaka u 2007. godini iznosio je 7,5%, dok su turistička noćenja porasla za 5,6%. Takva kretanja rezultirala su prihodima od turizma od 6,7 milijardi eura u 2007. godini što u odnosu na 2006. godinu predstavlja porast od 7,2%.

Kretanja s početka 2008. godine ukazuju na nastavak pozitivnih ostvarenja. Industrijska proizvodnja povećana je u prvih šest mjeseci ove godine 4,3% na međugodišnjoj razini, trgovina na malo ostvarila je realni rast od 2,2%, a broj turističkih noćenja porastao je 5,4% u prvih pet mjeseci. Indeks građevinskih radova zabilježio je u prvih pet mjeseci 2008. godine međugodišnji rast od 11,6%.

*Grafikon 3: Indeks industrijske proizvodnje RH (indeksi 2000=100)*



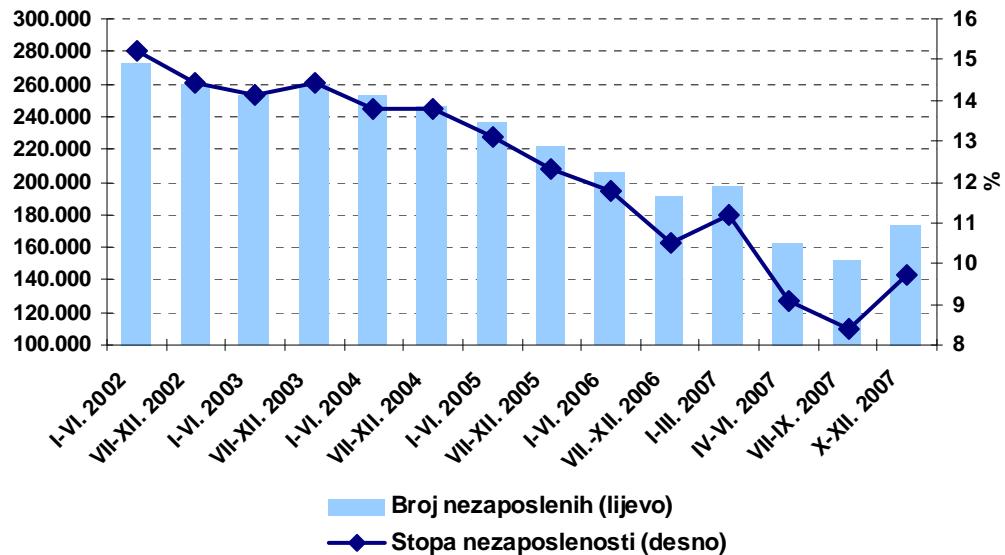
*Izvor: Državni zavod za statistiku*

Prema podacima Ankete o radnoj snazi, u 2007. godini u radno sposobnoj dobi bilo je 3.657.250 osoba. Od tog broja, 48,8% se odnosi na osobe koje rade ili aktivno traže posao, tj. spadaju u radnu snagu. U odnosu na rezultate ankete za cijelu 2006. godinu, broj stanovnika u radno sposobnoj dobi povećan je za 18.750, dok je u isto vrijeme kategorija radne snage povećana za 250 osoba. Ukupan broj zaposlenih u 2007. godini bio je u prosjeku na razini od 1.614.500, što u odnosu na 2006. godinu čini povećanje od 28.500, dok je broj nezaposlenih osoba smanjen za 27.500 te se spustio na razinu od 171.000. Opisana kretanja odredila su i stopu nezaposlenosti koja je u 2007. godini prosječno iznosila 9,6%, što predstavlja smanjenje od 1,6 postotnih bodova u odnosu na 2006. godinu te ujedno najnižu zabilježenu stopu nezaposlenosti. Administrativna stopa nezaposlenosti s prosjekom od 14,9% u 2007. godini također je zabilježila međugodišnje smanjenje od 1,8 postotnih bodova.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, broj registriranih nezaposlenih osoba u lipnju 2008. godine iznosio je 222.290, što je najniži broj nezaposlenih od 1991. godine. U

usporedbi sa svibnjem, broj nezaposlenih osoba smanjen je za 10.478 ili 4,5%, dok je na međugodišnjoj razini broj nezaposlenih zabilježio smanjenje od 27.258 ili 10,9%.

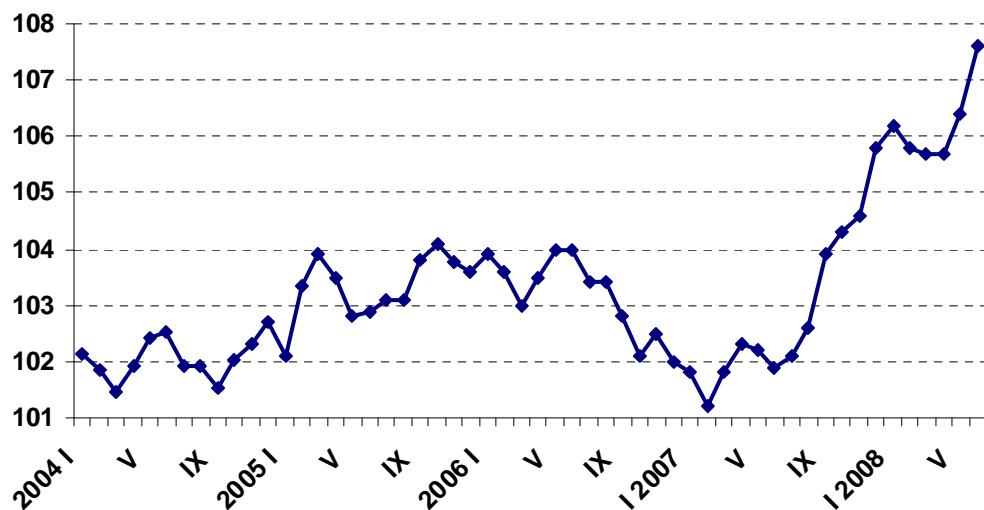
Grafikon 4: Kretanja na tržištu rada u Republici Hrvatskoj



Izvor: Državni zavod za statistiku

Prosječni međugodišnji porast indeksa potrošačkih cijena u 2007. godini iznosio je 2,9% što u odnosu na godinu dana ranije usporavlja od 0,3 postotna boda. Rast indeksa potrošačkih cijena ubrzao je krajem godine te je u prosincu 2007. godine njegov međugodišnji rast iznosio 5,8%. Promatrano razdoblje obilježio je nastavak rasta cijena sirove nafte na svjetskim tržištima dok je najveći doprinos rastu indeksa potrošačkih cijena došao od rasta cijena prehrane koje imaju i najveći udio u potrošačkoj košarici od 28%.

Grafikon 5: Indeks potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj, međugodišnji rast

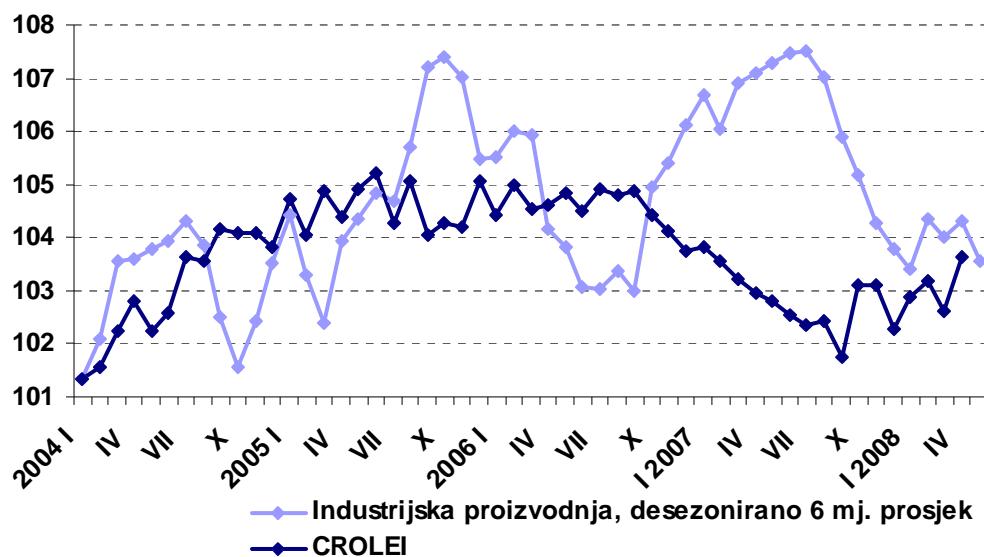


Izvor: Državni zavod za statistiku

U lipnju 2008. godine međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena iznosio je 7,6%, dok je u prvoj polovici 2008. indeks potrošačkih cijena porastao 6,2%. Najveći doprinos međugodišnjem rastu cijena u lipnju došao je od cijena prehrane, koje su povećane 14,0%. Naročito se ističe rast cijena kruha i žitarica (18,8%), mlijeka, sira i jaja (17,1%) te mesa (8,5%). Velik doprinos rastu cijena došao je i od cijena goriva i maziva za osobna vozila koje su u usporedbi s lipnjem 2007. povećane 22,5%. Osnovni rizik za povećanje cijena u nadolazećem razdoblju predstavlja daljnji rast cijena nafte na svjetskim tržištima.

Upotreboom metodologije tzv. navješćujućih indikatora Ekonomski institut, Zagreb i Ministarstvo financija izrađuju složeni prognostički indeks CROLEI. Ovaj indeks navještava trend ekonomske aktivnosti u Hrvatskoj, pri čemu se kao referentna serija koristi indeks industrijske proizvodnje. Indeks sadrži sedam najboljih navješćujućih indikatora s prosječnim vremenom prethođenja od oko 8 mjeseci u odnosu na referentnu seriju. Kretanje CROLEI indeksa tijekom 2007. godine sugeriralo je usporavanje gospodarske aktivnosti krajem 2007. i u prvoj polovici 2008. godine što se i ostvarilo. Pozitivan trend kretanja CROLEI indeksa u prva četiri mjeseca 2008. godine te vrijednost difuznoga indeksa upućuju na umjereni rast realne gospodarske aktivnosti u drugoj polovici 2008. godine, koji bi mogao biti ipak nešto dinamičniji nego u prvoj polovici 2008. godine.

*Grafikon 6: CROLEI prognostički indeks, međugodišnja promjena*



Izvor: Ekonomski institut Zagreb, Državni zavod za statistiku

### 3.2. Međunarodno okruženje

Podaci objavljeni u Ekonomskim prognozama Europske komisije iz proljeća 2008. godine ukazuju na ostvarenje gospodarskog rasta u Europskoj uniji i Eurozoni tijekom 2007. godine koja su bila u skladu s očekivanjima. Realni rast bruto domaćeg proizvoda iznosio je u 2007. godini 2,9% u Europskoj uniji te 2,6% u Eurozoni. Što se tiče pojedinih komponenti BDP-a, doprinos domaće potražnje njegovu rastu oslabio je u 2007. godini dok je doprinos inozemne komponente ojačao unatoč aprecijaciji eura. U isto vrijeme došlo je do značajnih korekcija naniže projiciranog gospodarskog rasta za 2008. i 2009. godinu. Tako se u Eurozoni očekuje

usporavanje gospodarskog rasta na 1,7% u 2008. i 1,5% u 2009. godini dok se u cijeloj Europskoj uniji očekuje usporavanje na 2,0% u 2008. te 1,8% u 2009. godini.

U drugoj polovici 2007. godine zabilježeno je usporavanje gospodarskog rasta u Europskoj uniji kao rezultat krize na finansijskim tržištima koja je za posljedicu imala usporavanje globalnog gospodarskog rasta. Dodatni problem predstavljalo je ubrzano povećanje cijena energenata i prehrane što je imalo negativne posljedice, kako na gospodarski rast, tako i na inflaciju. Inflacija je u 2007. godini iznosila 2,4% u Europskoj uniji te 2,1% u Eurozoni. U 2008. godini očekuje se njezino značajno ubrzanje na 3,6% u Europskoj uniji te 3,2% u Eurozoni dok se u 2009. godini očekuje njen ponovno usporavanje na ispod 2,5%. Uzimajući u obzir ozbilnost finansijske krize i njen utjecaj na gospodarstvo SAD-a, projekcije gospodarskog rasta za 2008. i 2009. godinu revidirane su naniže.

*Tablica 1: Međunarodno okruženje – makroekonomski pokazatelji*

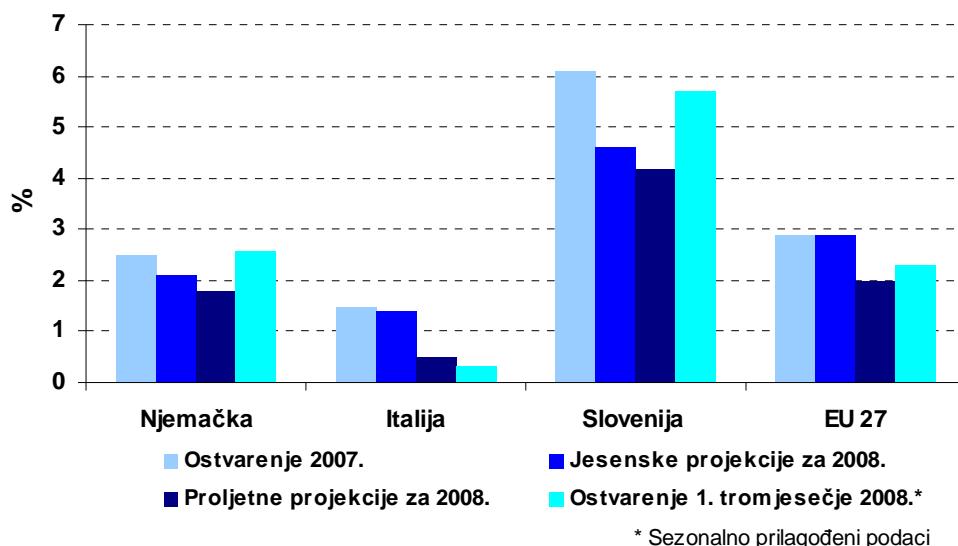
	2006.	2007.	Projekcija 2008.	Projekcija 2009.
<b>Realni rast bruto domaćeg proizvoda</b>				
Svijet	4,9	4,6	3,8	3,6
Europska unija	3,1	2,9	2,0	1,8
Italija	1,8	1,5	0,5	0,8
Njemačka	2,9	2,5	1,8	1,5
Slovenija	5,7	6,1	4,2	3,8
Eurozona	2,8	2,6	1,7	1,5
<b>Indeks potrošačkih cijena, godišnja promjena</b>				
Europska unija	2,3	2,4	3,6	2,4
Eurozona	2,2	2,1	3,2	2,2
<b>Rast cijena nafte, %</b>	20,1	9,5	39,6	-1,2

*Izvor: Europska komisija*

S obzirom da Republika Hrvatska ostvaruje oko 60% svoje robne razmjene sa zemljama Europske unije, prognoze gospodarskih kretanja u Europskoj uniji imaju značajan utjecaj na očekivanja o gospodarskim kretanjima u Hrvatskoj. Uz robnu razmjenu, gospodarska kretanja u Europskoj uniji utječu na hrvatsko gospodarstvo i preko turizma s obzirom da gotovo 90% dolazaka inozemnih turista čine turisti iz zemalja Europske unije. U tom smislu, formiranje očekivanja o gospodarskim kretanjima u Hrvatskoj značajno ovisi o situaciji u Italiji, Njemačkoj i Sloveniji s kojima je Hrvatska najintenzivnije gospodarski povezana.

Usporavanje realnog rasta BDP-a u Njemačkoj na 2,5% u 2007. godini u najvećem je dijelu rezultat usporavanja osobne potrošnje u drugom dijelu godine. Takvo kretanje posljedica je prenošenja dijela osobne potrošnje iz 2007. u 2006. godinu uslijed najavljenog povećanja stope PDV-a za početak 2007. godine. U nadolazećem razdoblju očekuje se daljnje usporavanje na 1,8% u 2008. te 1,5% u 2009. godini. Očekuje se značajan doprinos osobne potrošnje dok će investicije, unatoč dalnjem značajnom doprinosu, usporiti zbog usporavanja gospodarske aktivnosti u inozemnom okruženju i aprecijacije eura. U proteklom razdoblju gospodarski rast u Njemačkoj je bio u velikom dijelu rezultat neto izvoza, no u 2008. i 2009. godini očekuje se njegov neutralniji doprinos. Naime, uz usporavanje svjetske potražnje i aprecijaciju eura, glavna komponenta potražnje na koju će se odraziti finansijska kriza jest upravo izvoz.

Grafikon 7: Pregled projekcija i ostvarenja gospodarskog rasta



Izvor: Eurostat, Europska komisija

Međugodišnji realni rast BDP-a u Italiji iznosio je 1,5% u 2007. godini pri čemu kretanje industrijske proizvodnje ukazuje na pad u posljednjem tromjesečju. Tijekom cijele godine glavni pokretač gospodarskog rasta bila je domaća potražnja, osobito osobna potrošnja. Neto izvoz dao je blagi pozitivni doprinos, u prvom redu kao rezultat rasta robnog izvoza. U 2008. godini očekuje se realni rast BDP-a od 0,5% što predstavlja usporavanje od jednog postotnog boda u odnosu na 2007. godinu i proizlazi iz očekivanog usporavanja svih komponenti potražnje. Za 2009. godinu projicirano je lagano ubrzanje gospodarskog rasta na 0,8%. Osobna potrošnja mogla bi se oporaviti kao posljedica ublažavanja pritisaka na rast cijena. Investicije će i dalje biti slabe zbog odgođenog učinka usporavanja potražnje. Neto izvoz mogao bi imati blagi negativni doprinos zbog bržeg rasta uvoza od izvoza što će biti rezultat kretanja domaće potražnje i deviznog tečaja.

Na snažan gospodarski rast u Sloveniji tijekom 2007. godine ukazuje realni rast BDP-a od 6,1%. Glavni pokretač gospodarskog rasta bile su investicije koje su povećane za 17,2% te osobna potrošnja potpomognuta povećanjem zaposlenosti i neto plaća. Neto izvoz zabilježio je lagani negativni doprinos unatoč visokom rastu izvoza roba i usluga od 13,0%. Tijekom 2008. godine očekuje se usporavanje gospodarskog rasta na 4,2% što će u najvećoj mjeri biti rezultat usporavanja investicija. Daljnje usporavanje na 3,8% očekuje se u 2009. godini na što će opet utjecati usporavanje investicija. Osobna potrošnja i dalje će davati značajan doprinos potpomognuta rastom realnog raspoloživog dohotka. Očekuje se slabiji rast izvoza nego prethodnih godina, ali i uvoza kao posljedica slabljenja investicija i potrošnje, što će rezultirati pozitivnim doprinosom gospodarskom rastu neto izvoza.

Perspektiva svjetskog gospodarskog rasta je prilično neizvjesna zbog nekoliko faktora s negativnim implikacijama. U prvom redu, čini se kako se rizik recesije gospodarstva SAD-a polako ostvaruje. Također, nastavlja se i finansijska kriza kojom su pogodene mnoge banke koje bilježe gubitke i otpisuju potraživanja. Na kraju, bilježi se izrazito visok rast cijena sirovina, u prvom redu nafta, hrane i metala. Unatoč navedenim faktorima, globalna gospodarska aktivnost pokazala se prilično otpornom što se u prvom redu može zahvaliti povoljnim ostvarenjima kod tržišta u nastajanju. Ostvarenja gospodarskog rasta u Europskoj uniji također su se pokazala višim od očekivanih u prvom tromjesečju 2008. godine.

### 3.3. Makroekonomске projekcije za razdoblje 2009. – 2011.

Srednjoročne makroekonomске projekcije ukazuju na ubrzanje gospodarskog rasta na 7,0% u 2011. godini. Očekuje se da će u 2008. i 2009. godini realni rast BDP-a iznositi 4,4%, a u 2010. godini 6,0%. Navedeni gospodarski rast rezultirao bi porastom nominalnog BDP-a po glavi stanovnika s oko 8.500 eura u 2007. na oko 12.600 eura u 2011. godini. Intenzivnija gospodarska aktivnost biti će ostvarena uz daljnje povećanje zaposlenosti te se očekuje kontinuirano smanjenje stope nezaposlenosti kroz cijelo promatrano razdoblje do razine od 7,0% u 2011. godini. U 2008. godini očekuje se ubrzanje prosječne inflacije na 6,6%, a nakon toga slijedi razdoblje njenog postupnog usporavanja na oko 3%.

*Tablica 2: Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske*

	2006.	2007.	Projekcija 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
Bruto domaći proizvod, milijuni HRK	250.590	275.078	306.152	335.213	369.160	411.196
BDP per capita, u HRK	56.439	61.955	68.953	75.498	83.144	92.612
BDP per capita, u EUR	7.707	8.445	9.399	10.291	11.334	12.624
Bruto domaći proizvod, realni rast	4,8	5,6	4,4	4,4	6,0	7,0
Realni rast pojedinih komponenti BDP-a:						
Osobna potrošnja	3,5	6,2	3,3	3,5	4,3	4,9
Državna potrošnja	2,2	3,4	3,0	2,4	3,1	1,9
Investicije	10,9	6,5	5,8	6,3	7,0	8,5
Izvoz roba i usluga	6,9	5,7	5,8	6,3	9,6	10,9
Uvoz roba i usluga	7,3	5,8	5,5	5,2	6,6	7,6
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	3,2	2,9	6,6	4,5	3,1	3,1
Anketna stopa nezaposlenosti, godišnji prosjek	11,1	9,6	9,0	8,5	7,7	7,0
Saldo tekucog računa platne bilance, udio u BDP-u	-7,9	-8,6	-9,2	-7,7	-6,4	-5,1
Inozemni dug, udio u BDP-u (%), kraj razdoblja	85,5	89,1	91,5	91,5	91,0	90,0

*Izvor: Ministarstvo financija, Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka*

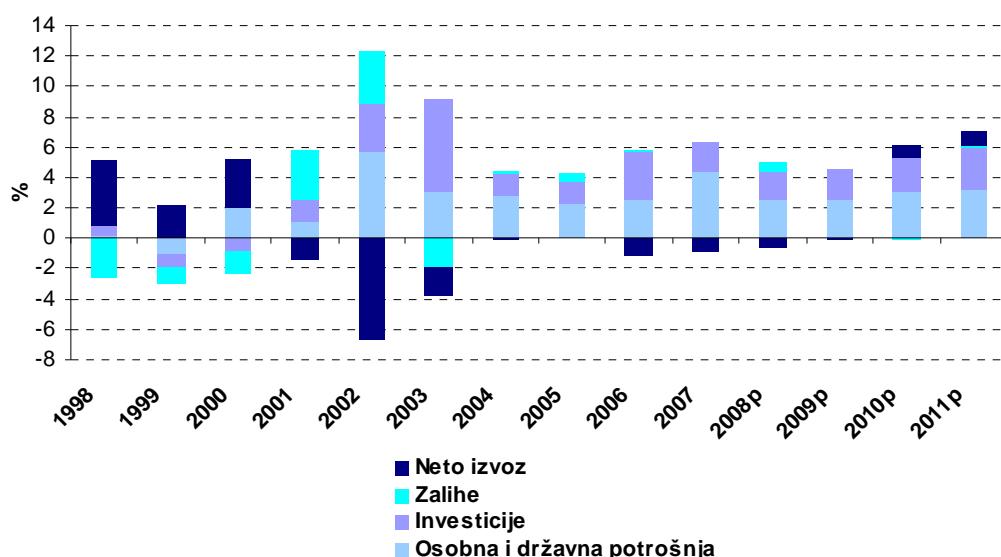
Usporavanje gospodarskog rasta na 4,4% u 2008. i 2009. godini rezultat je nepovoljnih zbivanja na svjetskim finansijskim tržištima povezanim s krizom sekundarnih hipotekarnih kredita u SAD-u, ali i visokog rasta cijena nafte i ostalih sirovina. Izravni doprinos navedenih faktora na kretanje gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj ostvarit će se preko smanjene inozemne potražnje za hrvatskim izvozom, ali i uslijed usporavanja ukupne inozemne potrošnje. To će biti rezultat usporavanja gospodarskog rasta u najvažnijim zemljama trgovačkim partnerima i hrvatskim turističkim tržištima na koji ukazuju projekcije Europske komisije. U 2010. i 2011. godini očekuje se snažnije ubrzanje gospodarskog rasta što je u skladu s približavanjem članstva u Europskoj uniji, ali i očekivanog smirivanja situacije u međunarodnom okruženju. Pozitivan doprinos doći će i od dalnjeg provođenja strukturnih reformi što će kroz daljnje poboljšanje poslovne klime utjecati na jačanje privatnog sektora, a također će biti potpomognuto smanjenjem ukupnog manjka opće države čime će se osloboditi dodatni prostor privatnom sektoru.

Projekcija ukazuje na usporavanje realnog rasta osobne potrošnje u 2008. godini na 3,3% te njezino lagano ubrzanje do kraja projekcijskog razdoblja. Na usporavanje osobne potrošnje u 2008. godini utjecat će iščezavanje doprinosa njenom rastu isplate obeštećenja umirovljenicima te efekta bogatstva kao posljedice trenutnih kretanja na tržištu kapitala. Restrikcije središnje banke na plasmane banaka također će djelovati u smjeru usporavanja osobne potrošnje. U pogledu mase plaća, očekuje se nešto manji doprinos nego u 2007. godini. Očekuje se ubrzanje rasta nominalne bruto plaće kao posljedica primjene Zakona o

minimalnoj plaći, ali i kao rezultat djelomičnog usklađivanja rasta plaća s rastom cijena što će u konačnici rezultirati usporavanjem realnog rasta bruto plaća u 2008. godini. S druge strane, pozitivno bi na rast osobne potrošnje mogao djelovati brži rast neto plaće uslijed povećanja osobnog odbitka te daljnji rast zaposlenosti. Do 2011. godine očekuje se ubrzanje rasta osobne potrošnje što će u velikom dijelu biti rezultat ponovnog pozitivnog doprinosa efekta bogatstva.

U 2008. godini očekuje se usporavanje realnog rasta državne potrošnje na 3,0%, daljnje usporavanje na 2,4% u 2009. godini, nešto intenzivniji realni rast od 3,1% u 2010. te njeno usporavanje na 1,9% u 2011. godini. Uzimajući u obzir otežane uvjete financiranja u inozemstvu te restrikcije bankovnih plasmana u zemlji, očekuje se realni rast investicija od 5,8% u 2008. godini. Uz pretpostavku oporavka svjetskih finansijskih tržišta, može se očekivati i ubrzanje realnog rasta investicija koji bi mogao premašiti 8% u 2011. godini. U 2008. godini očekuje se nešto brži rast zaliha čiji bi doprinos realnom rastu BDP-a mogao iznositi oko pola postotnog boda.

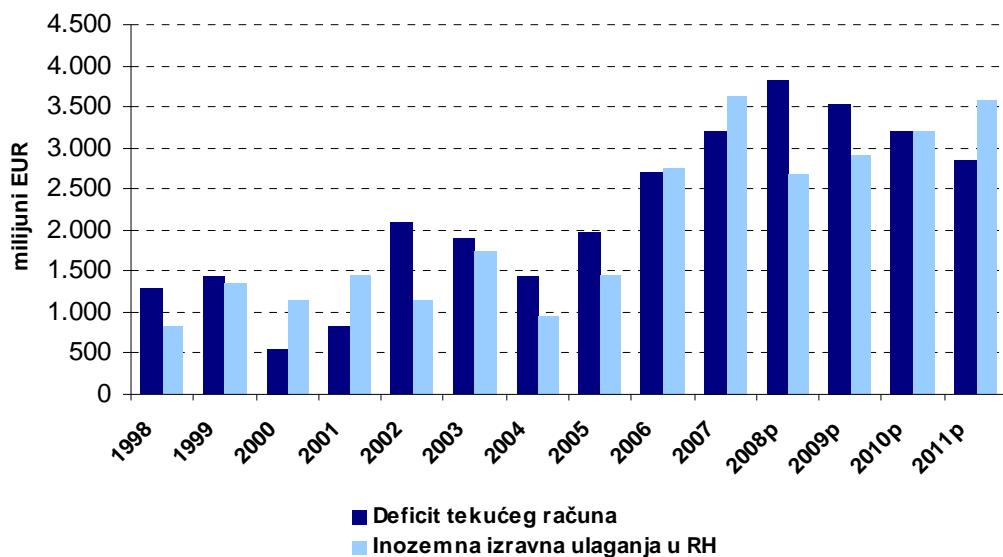
*Grafikon 8: Doprinosi rastu bruto domaćeg proizvoda u Republici Hrvatskoj*



Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

U pogledu neto izvoza, u 2008. i 2009. godini očekuje se njegov negativni doprinos rastu BDP-a dok se u nastavku razdoblja može očekivati blago pozitivni doprinos. Na kretanje uvoza utjecat će slabija domaća potražnja u 2008. i 2009. čije se jačanje očekuje u 2010. i 2011. godini te izraženija aprecijacija realnog tečaja kune u 2008. godini. Značajan utjecaj na nominalno povećanje uvoza imat će i povećanje uvoznih cijena što se u prvom redu odnosi na povećanje cijena energenata. Robni izvoz u 2008. godini bit će pod utjecajem slabljenja inozemne potražnje uslijed usporavanja gospodarskog rasta u okruženju. Pod pretpostavkom poboljšanja uvjeta u inozemnom okruženju može se očekivati znatnije ubrzanje rasta izvoza u 2010. i 2011. godini. Opisana kretanja u robnoj razmjeni određuju i projekciju povećanja deficitu tekućeg računa na 9,2% BDP-a u 2008. godini nakon čega se očekuje njegovo smanjivanje na 5,1% BDP-a u 2011. godini. Očekuje se da će najveći dio deficitu tekućeg računa i dalje biti pokriven inozemnim izravnim ulaganjima te da će se udio inozemnog duga u bruto domaćem proizvodu stabilizirati na razini od 91,5% u 2009. godini te spustiti na razinu od 90,0% BDP-a u 2011. godini.

Grafikon 9: Deficit tekućeg računa i izravna inozemna ulaganja u Republici Hrvatskoj



Izvor: Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija

Prosječni međugodišnji porast indeksa potrošačkih cijena u 2007. godini iznosio je 2,9% uz ubrzanje rasta krajem 2007. i početkom 2008. godine. Zabilježeni brži rast cijena prvenstveno je posljedica ubrzanog rasta cijena energenata i prehrane. U 2007. godini cijena barela sirove nafte na svjetskom tržištu porasla je za oko 10% dok se u 2008. godini prema projekcijama Europske komisije očekuje porast od oko 40% te blago smanjenje cijena u 2009. godini. U skladu s opisanim kretanjima u 2008. godini očekuje se prosječni međugodišnji porast indeksa potrošačkih cijena od 6,6% te usporavanje na 4,5% u 2009. godini. Uz prepostavku stabiliziranja cijena nafte projicirana je inflacija od 3,1% u 2010. i 2011. godini.

Grafikon 10: Projekcije kretanja na tržištu rada u Republici Hrvatskoj



Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

Projekciju ubrzanja gospodarske aktivnosti prati i daljnje povećanje zaposlenosti i smanjenje nezaposlenosti. Očekuje se smanjenje anketne stope nezaposlenosti na oko 9,0% u 2008. godini te daljnje smanjenje na 7,0% u 2011. godini. Projicirani gospodarski rast neće se u potpunosti odraziti na povećanje zaposlenosti što će rezultirati rastom produktivnosti u svim godinama projekcijskog razdoblja. Unatoč nešto bržem porastu jediničnog troška rada u 2008. godini, očekuje se njegovo usporavanje prema kraju projekcijskog horizonta.

### **3.4. Rizici ostvarenja projekcija**

Osnovni rizik ostvarenju projekcija predstavlja daljnji rast uvoznih cijena u obliku cijena energenata i sirovina. Uzimajući u obzir njihov značaj u proizvodnji, izvjestan je učinak na povećanje ukupne razine cijena u zemlji. U uvjetima stabilnog nominalnog tečaja domaće valute, javljaju se apreciјacijski pritisci na realni tečaj. Značajnija realna aprecijacija vršila bi pritisak na daljnje povećanje deficitu tekućeg računa, samim time i na potrebu većih inozemnih kapitalnih priljeva, što bi moglo rezultirati povećanjem inozemnog duga.

Rizik postaje još naglašeniji kada se u obzir uzme trenutna situacija na svjetskim finansijskim tržištima. Duže i intenzivnije trajanje finansijske krize izravno bi se odrazilo na Hrvatsku kroz otežane uvjete inozemnog financiranja, ali i neizravno kroz utjecaj na usporavanje gospodarskog rasta kod najvažnijih zemalja trgovачkih partnera. Ukoliko bi se navedeni utjecaj nastavio ostvarivati u kombinaciji s rastom cijena, realna aprecijacija i manja inozemna potražnja vršili bi pritisak na povećanje deficitu tekućeg računa, dok bi u isto vrijeme, njegovo financiranje bilo otežano. Takva situacija mogla bi ugroziti projicirane stope gospodarskog rasta jer bi se uravnoteženje moglo ostvariti korekcijom domaće potražnje.

U makroekonomskim projekcijama korištena je pretpostavka da se porast inflacije neće u potpunosti odraziti na povećanje plaća. U slučaju neispunjena navedene pretpostavke, postoji rizik više inflacije. Naime, rast plaća odrazio bi se na brži porast jediničnog troška rada što bi kroz povećanje troškova proizvodnje imalo povratni učinak na rast cijena. Projekcija se također temelji na smjeru fiskalne politike određenom smanjenjem ukupnog manjka opće države. Povećanje manjka opće države nosilo bi sa sobom rizike povećanja inozemne zaduženosti, utjecaj na rast inflacije, a u određenim uvjetima i na niže stope gospodarskog rasta.

Prilikom izrade makroekonomskih projekcija, u obzir je uzet ubrzan tempo približavanja članstvu u Europskoj uniji te pretpostavka o smirivanju nepovoljne situacije u međunarodnom okruženju tijekom 2010. i 2011. godine. Neispunjeno istih nosi za sobom širok spektar rizika za ostvarenje projiciranog makroekonomskog okvira.

## **4. FISKALNA POLITIKA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU**

### **4.1. Fiskalna politika u 2007. godini**

Rezultati fiskalne politike ostvareni u 2007. godini ukazuju na uspješni nastavak procesa fiskalne konsolidacije koji je započeo 2004. godine. U 2007. godini, ukupni manjak proračuna opće države dodatno je smanjen u odnosu na godišnji plan te je ostvaren na razini od 1,6% BDP-a. Ovakvo ostvarenje ukupnog manjka je za 3,9 postotnih bodova manje od ukupnog manjka ostvarenog u 2003. godini odnosno, fiskalnom prilagodbom je ukupni manjak u razdoblju 2004. – 2007. smanjen za gotovo trostruko.

*Tablica 3: Ukupni manjak/višak proračuna opće države 2004. – 2007.*

(000 HRK)	2004.	2005.	2006.	2007.
<b>UKUPNI MANJAK / VIŠAK</b>	<b>-9.275.615</b>	<b>-9.195.921</b>	<b>-6.079.401</b>	<b>-4.357.275</b>
% BDP-a	-4,3	-4,0	-2,4	-1,6

*Napomena: Podaci su iskazani sukladno pravilima ESA 95 metodologije*

*Izvor: Ministarstvo financija*

Pozitivni učinci smanjenja ukupnog manjka opće države su višestruki, a kao jedan od najznačajnijih treba istaknuti utjecaj na javni dug kroz smanjenje potrebe za financiranjem. Na ovaj način pozitivni učinci prenose se na finansijski sustav na razini države, a u konačnici i na gospodarstvo u cjelini. Pored smanjenja potrebe za financiranjem države, potrebno je uzeti u obzir i njenu značajnu usmjerenošć pri financiranju manjka opće države na domaće finansijsko tržište. Takva praksa je ujedno doprinijela razvoju finansijskog tržišta u Hrvatskoj.

Krajem 2007. godine ukupni javni dug dosegao je razinu od 121,3 milijarde kuna, odnosno kretao se na razini 44,1% BDP-a, što je za 2,3 postotnih bodova manje od stanja na kraju prosinca prethodne godine. Od ukupnog iznosa javnog duga Republike Hrvatske za 2007. godinu, ukupni dug opće države sudjelovao je s 85,7% ili 104 milijarde kuna, dok su izdana državna jamstva iznosila 17,3 milijardi kuna ili 14,3%. Iz navedenog proizlazi da je smanjenje udjela javnog duga u BDP-u u odnosu na godinu ranije prvenstveno rezultat smanjivanja udjela ukupnog duga opće države, koji je krajem prosinca 2007. godine iznosio 37,8% BDP-a, te u odnosu na prethodnu godinu zabilježio smanjenje od 3 postotna boda. Istodobno, ukupni dug opće države nominalno je povećan za 1,8 milijardi kuna. Ovakvom kretanju javnog duga svoj su doprinos dali i primici od privatizacije koji su na razini opće države u 2007. godini realizirani u iznosu 3,0 milijarde kuna.

Podijelivši ukupni dug opće države na inozemnu i unutarnju komponentu, može se uočiti kako je udio unutarnjeg duga opće države u ukupnom dugu s 31. prosincem 2007. godine iznosio 61,9 %, što u odnosu na stanje prethodne godine čini povećanje od 2,7 postotna boda. Istodobno, inozemni dug opće države zabilježio je udio od 38,1% u ukupnom dugu opće države, što predstavlja smanjenje od 2,7 postotna boda.

Glede poreznog sustava, od prvog siječnja 2007. godine u primjeni je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ove izmjene usmjerene su na postizanje ravnomjernije i pravednije raspodjele poreza na svim

područjima Republike Hrvatske, posebno vezano za područja od posebnog državnog interesa, te na veću likvidnost sustava financiranja na lokalnoj razini. Porez na dobit je u cijelosti postao prihod državnog proračuna, dok je prihod od poreza na dohodak ustupljen jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dijelom izravno, a dijelom preko fonda izravnjanja. Uz ovu izmjenu u poreznom sustavu tijekom 2007. godine, od 1. kolovoza se na novine i časopise koji izlaze dnevno i periodično, osim onih koji uglavnom ili u cijelosti sadrže oglase i služe oglašavanju, primjenjuje diferencirana stopa poreza na dodanu vrijednost od 10%.

U konačnici, snažan porast ukupnih prihoda države u 2007. godini dodatno ukazuje na značaj mjera usmjerenih na jaču kontrolu procesa njihova prikupljanja.

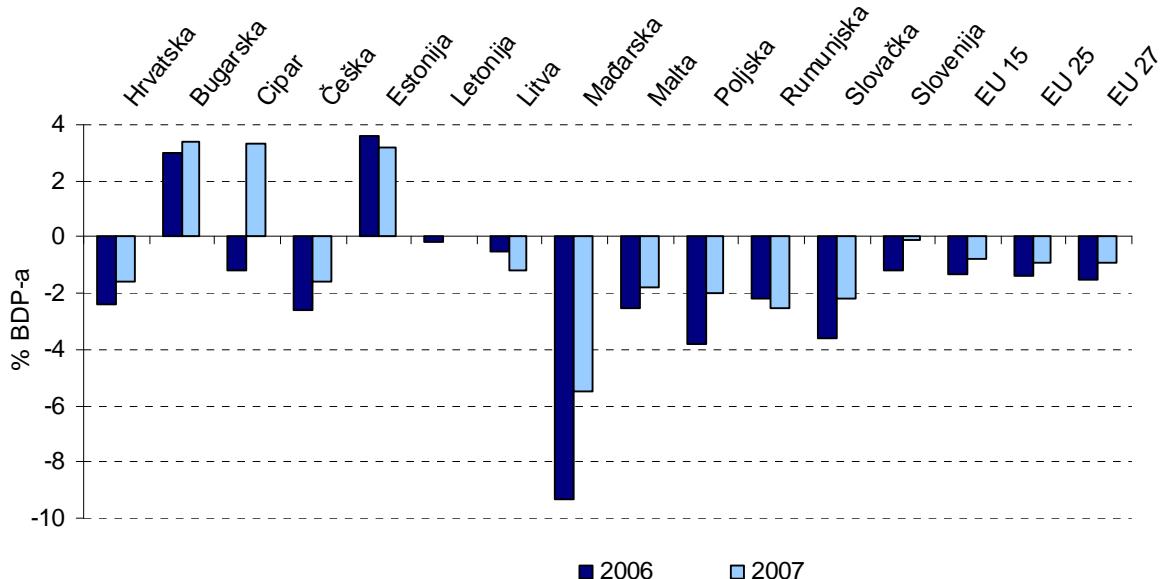
Opisana pozitivna kretanja predstavljaju čvrst temelj za uspješno ispunjavanje fiskalnih ciljeva postavljenih za srednjoročno razdoblje do 2011. godine.

## 4.2. Republika Hrvatska i međunarodno okruženje

S ciljem dobivanja realnog uvida u fiskalnu poziciju Republike Hrvatske, izuzetno je važno provesti analizu hrvatske fiskalne politike u kontekstu njezinog okruženja, odnosno zemalja Europske unije.

Slijedom navedenog, u nastavku je prikazana usporedba ključnih fiskalnih kategorija Republike Hrvatske sa svakom od novih zemalja članica Europske unije, kao i s prosjekom starih članica te svih 27 zemalja Europske unije. Ovdje je važno istaknuti da su svi podaci izraženi prema europskoj metodologiji za statistiku javnih finansija ESA 95.

*Grafikon 11: Ukupni manjak/višak proračuna Republike Hrvatske i zemalja EU u 2006. i 2007. godini*



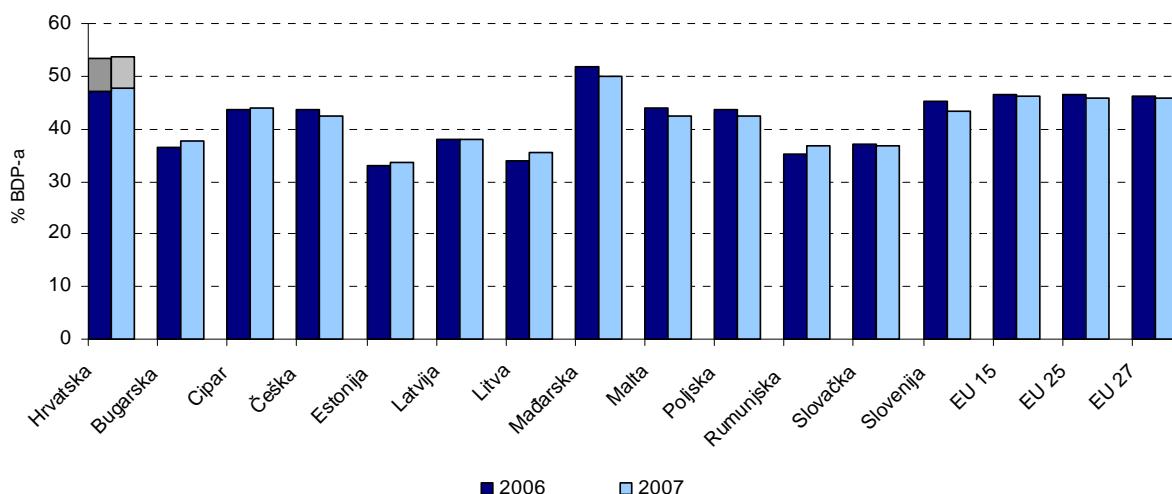
Izvor: Eurostat, Ministarstvo financija

Fiskalnu politiku Republike Hrvatske proteklih je godina označila provedba snažne fiskalne prilagodbe koja je utjecala na smanjenje ukupnog manjka opće države. Prema ESA 95 metodologiji, Hrvatska je smanjila svoj ukupni manjak opće države s 2,4% BDP-a u 2006. na 1,6% BDP-a u 2007. godini. Stoga se Hrvatska i u 2007. godini, u usporedbi s ostalim zemljama, nalazila među zemljama s višim razinama manjka opće države od prosjeka EU 27. Međutim, istodobno je zabilježila niži ukupni manjak opće države od cijelog niza novih zemalja članica.

Uzimajući u obzir trend smanjenja manjka opće države i ustrajnost Hrvatske u provedbi daljnje fiskalne prilagodbe kao i mjera strukturne politike, Hrvatska će u narednom razdoblju nastaviti s ostvarivanjem nižih razina manjka opće države s ciljem približavanja prosjeku Europske unije.

Analiziranjem prihodovne strane proračuna konsolidirane opće države može se dobiti uvid u veličinu poreznog opterećenja građana i poduzeća kojeg čini suma prikupljenih poreznih prihoda i doprinosa. U 2007. godini Hrvatska se razinom prikupljenih poreznih prihoda i doprinosa u postotku BDP-a izjednačila sa zemljama članicama Europske unije (EU 27).

*Grafikon 12: Rashodi konsolidirane opće države Republike Hrvatske i zemalja EU u 2006. i 2007. godini*



Napomena: Hrvatska sa i bez uključenog neslužbenog gospodarstva

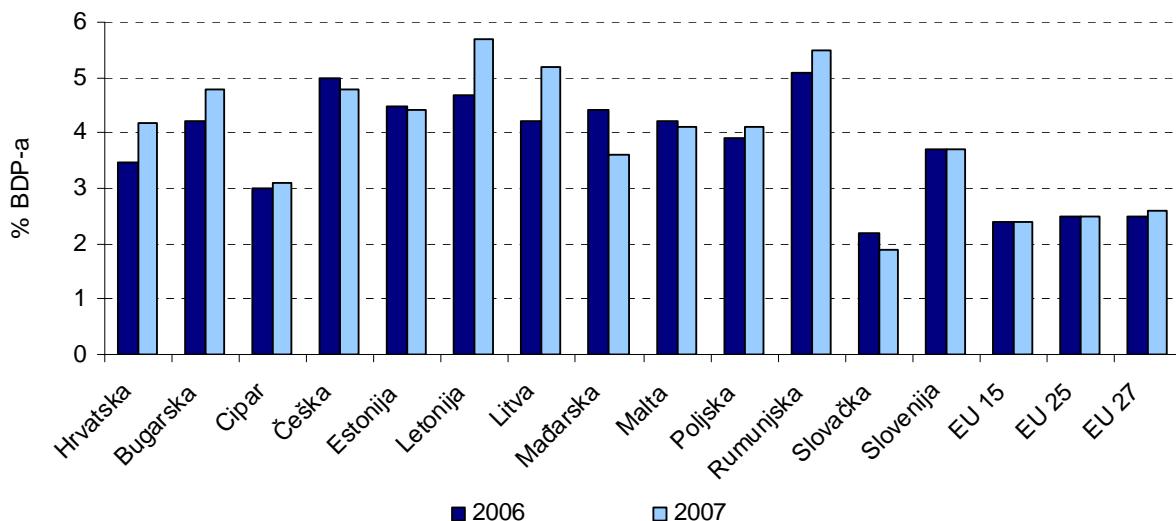
Izvor: Eurostat, Ministarstvo financija

Promotri li se udio rashoda konsolidirane opće države u bruto domaćem proizvodu, dolazi se do zaključka da se u 2007. godini Hrvatska (ukoliko uključimo procjenu neslužbenog gospodarstva u izračun BDP-a) nalazila blago iznad prosjeka EU 27. Najveću razinu državne potrošnje zabilježile su Mađarska, Cipar te Slovenija, dok su najniži udio rashoda u BDP-u imale baltičke zemlje.

Još jedno važno obilježje državne potrošnje koje je korisno promotriti je udio javnih investicija u bruto domaćem proizvodu. U odnosu na zemlje Europske unije, Republika Hrvatska bilježi visok udio javnih investicija, posebice onih kojima se financiraju projekti međusobnog prometnog povezivanja područja unutar Republike Hrvatske, ali i povezivanja tih područja sa susjednim zemljama. Hrvatska je u 2006. godini izdvojila 3,5% BDP-a za

investicijske projekte, dok je u 2007. izdvojila 4,2% BDP-a. S druge strane, razina javnih investicija u najrazvijenijim zemljama članicama, EU 15, u 2007. godini kretala se na razini od oko 2,4% BDP-a, dok je prosjek svih 27 zemalja članica iznosio 2,6% BDP-a. Najviša razina investicija u 2007. godini zabilježena je u Latviji, a iznosila je 5,7% BDP-a.

*Grafikon 13: Javne investicije Republike Hrvatske i zemalja EU u 2006. i 2007. godini*



Izvor: Eurostat, Ministarstvo financija

Zaključak koji se može izvesti na temelju prikazane usporedbe ključnih fiskalnih varijabli Republike Hrvatske s onima zemalja članica Europske unije je da Hrvatska prati fiskalne trendove u okruženju, no nužno je nastaviti s provođenjem prilagodbe javnih financija u svrhu smanjenja ukupnog manjka opće države, kao i poreznog opterećenja i prisutnosti države u gospodarstvu. Povrh navedenog, ostvarenje navedenih ciljeva mora biti praćeno istovremenim smanjivanjem javnih rashoda što podrazumijeva daljnje provođenje fiskalne prilagodbe te provođenjem ključnih strukturnih mjera navedenih u ovim Smjernicama, kao i u ostalim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske.

### 4.3. Kretanje prihoda u razdoblju 2009. – 2011.

#### 4.3.1. Odrednice prihoda državnog proračuna u razdoblju 2009. – 2011.

##### *Ukupni prihodi*

Ukupni prihodi državnog proračuna projicirani su u visini od 124,9 milijardi kuna za 2009. godinu, što čini povećanje od 5,5% u odnosu na planirane prihode za 2008., i rast od 6,5 milijarde kuna u nominalnom iznosu. Planirani međugodišnji porast prihoda u 2009. godini niži je od projiciranog rasta prihoda do kraja srednjoročnog razdoblja prvenstveno zbog baznog efekta.

U 2010. godini očekuje se 133,5 milijardi kuna ukupnih prihoda, odnosno međugodišnji rast od 6,9%, dok su za 2011. godinu ukupni prihodi planirani u iznosu od 143,5 milijardi kuna, odnosno s međugodišnjim rastom od 7,5%.

Ukupni proračunski prihodi sastoje se od prihoda poslovanja, unutar kojih najveći udio čine porezni prihodi, te prihoda od prodaje nefinancijske imovine.

*Tablica 4: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2007. – 2011.*

(000 HRK)	2007.	Plan 2008. 08/07	Indeks	Projekcija 2009. 09/08	Indeks	Projekcija 2010. 10/09	Indeks	Projekcija 2011. 11/10
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>108.819.280</b>	<b>118.408.500</b>	<b>108,8</b>	<b>124.924.074</b>	<b>105,5</b>	<b>133.504.219</b>	<b>106,9</b>	<b>143.523.534</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>108.320.595</b>	<b>118.051.097</b>	<b>109,0</b>	<b>124.579.456</b>	<b>105,5</b>	<b>133.255.319</b>	<b>107,0</b>	<b>143.257.211</b>
Prihodi od poreza	60.837.371	67.626.328	111,2	71.631.613	105,9	76.889.754	107,3	83.043.726
Porez na dohodak	1.772.708	1.873.796	105,7	1.877.708	100,2	2.003.658	106,7	2.139.197
Porez na dobit	8.816.375	10.021.475	113,7	11.219.642	112,0	12.249.009	109,2	13.495.935
Porez na imovinu	578.621	621.400	107,4	645.993	104,0	681.433	105,5	724.028
Porez na robu i usluge	48.028.190	53.290.764	111,0	56.024.112	105,1	60.044.818	107,2	64.725.456
Porez na danaru vrijednost	37.747.987	42.751.585	113,3	45.079.042	105,4	48.508.637	107,6	52.476.877
Porez na promet	168.522	176.298	104,6	187.445	106,3	199.166	106,3	211.621
Trošarine	9.096.926	9.234.726	101,5	9.526.517	103,2	9.981.192	104,8	10.526.748
Porezi i naknade od igara na sreću i zabavu	505.119	581.632	115,1	634.711	109,1	699.008	110,1	778.604
Ostali porezi na robu i usluge	509.636	546.523	107,2	596.398	109,1	656.815	110,1	731.606
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.641.478	1.818.893	110,8	1.864.158	102,5	1.910.836	102,5	1.959.110
Doprinosi	37.203.486	41.370.661	111,2	44.127.843	106,7	47.452.810	107,5	50.761.869
Pomoći	477.045	987.207	206,9	956.930	96,9	680.747	71,1	758.264
Prihodi od imovine	6.681.140	4.684.886	70,1	4.374.522	93,4	4.599.919	105,2	4.892.070
Prihodi od finansijske imovine	1.476.870	816.684	55,3	306.229	37,5	269.219	87,9	235.300
Prihodi od nefinansijske imovine	5.204.270	3.868.201	74,3	4.068.293	105,2	4.330.700	106,5	4.656.770
Prihodi od admin. pristojbi i po posebnim propisima	2.574.424	2.839.841	110,3	2.917.634	102,7	3.022.692	103,6	3.144.280
Ostali prihodi	547.129	542.175	99,1	570.913	105,3	609.397	106,7	657.002
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>498.685</b>	<b>357.403</b>	<b>71,7</b>	<b>344.618</b>	<b>96,4</b>	<b>248.900</b>	<b>72,2</b>	<b>266.323</b>
Prihodi od prodaje neprozvedene imovine	19.557	70.000	357,9	20.000	28,6	20.000	100,0	21.400
Prihodi od prodaje proizvedene imovine	281.171	282.603	100,5	324.618	114,9	228.900	70,5	245
Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	197.957	4.800	2,4	0	0,0	0	0	0

*Izvor: Ministarstvo financija*

### **Porezni prihodi**

Za razdoblje 2009. – 2011. prihodi državnog proračuna planirani su prvenstveno na temelju projekcija makroekonomskih varijabli i očekivanih gospodarskih kretanja, a uzimajući u obzir i kretanja pojedinih prihoda u prethodnim godinama. Prema tome, porezni prihodi za 2009. godinu projicirani su u iznosu od 71,6 milijarde kuna i bilježe međugodišnji rast od 5,9%.

Projekcije poreznih prihoda za 2010. i 2011. godinu temeljene su na jednakim pretpostavkama, pa tako u 2010. godini porezni prihodi iznose 76,9 milijardi kuna, dok u 2011. iznose 83,0 milijarde kuna.

### **Porez na dohodak**

Porez na dohodak za 2009. godinu planiran je u iznosu od 1,9 milijardi kuna, što je približno razini planiranog iznosa za 2008. godinu. Ovaj prihod planiran je u skladu s očekivanjima o kretanju bruto plaća i zaposlenosti, te uzimajući u obzir zakonske izmjene. Naime, izmjenama Zakona o porezu na dohodak, kojim se povećava osnovni osobni odbitak s 1.600 na 1.800 kuna, smanjuju se sveukupni prihodi po osnovi poreza na dohodak. Kako bi se ublažile posljedice koje ova izmjena ima na prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izmijenjen je i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim je izvršena dodatna raspodjela poreza na dohodak lokalnim jedinicama kako bi mogle izvršavati svoje funkcije. Tako se dosadašnja raspodjela u porezu na dohodak mijenja na način da se gradovima i općinama poveća udio u porezu na dohodak za 3 postotna boda, a županijama za 0,5 postotnih bodova. S obzirom da će ove izmjene u 2009. godini imati cijelogodišnji efekt na državni proračun, uzete su u obzir i kod projekcija.

Prihod od poreza na dohodak za 2010. godinu raste po stopi od 6,7%, dok u 2011. godini raste po stopi od 6,8%.

### **Porez na dobit**

Prihodi od poreza na dobit u srednjoročnom razdoblju 2009. – 2011. planirani su na temelju rasta ukupne gospodarske aktivnosti u tom periodu. U 2009. godini prihod od poreza na dobit planiran je u iznosu od 11,2 milijarde kuna i bilježi međugodišnji rast od 12,0%. S obzirom da se porez na dobit plaća na temelju poslovanja poduzeća u prethodnoj godini, porez na dobit u 2009. godini planiran je u skladu s očekivanom gospodarskom aktivnošću i kretanjem poslovanja poduzeća u 2008. godini.

U 2010. godini planirano je ostvarenje prihoda po osnovi poreza na dobit u iznosu od 12,2 milijardi kuna (međugodišnji rast od 9,2%), te 13,5 milijardi kuna u 2011. godini (rast od 10,2%).

### **Porezi na imovinu**

Prihod od poreza na imovinu za razdoblje od 2009. – 2010. planiran je na temelju očekivanih kretanja cjelokupne gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir očekivana kretanja na tržištu nekretnina. Iako su cijene nekretnina, kao i potražnja za njima u stalnom porastu, u narednom razdoblju očekuje se ipak blago usporavanje, pa je za 2009. godinu planirano povećanje ovog poreza za 4,0%, odnosno njegovo ostvarenje na razini od 646,0 milijuna kuna. U 2010. godini od prihoda od poreza na imovinu moguće je očekivati 681,4 milijuna kuna (rast od 5,5%) dok je za 2011. projiciran iznos od 724,0 milijuna kuna (6,3% više u odnosu na prethodnu godinu).

### **Porez na dodanu vrijednost**

Prihod od PDV-a za 2009. godinu projiciran je na temelju očekivanog rasta nominalne osobne potrošnje uzimajući pri tome u obzir rezultate kretanja prihoda od PDV-a u prethodnim godinama. Tako je za 2009. godinu PDV planiran u iznosu od 45,1 milijardi kuna, odnosno s međugodišnjim rastom od 5,4%.

Za razdoblje 2010. – 2011. prihod od PDV-a također je planiran na temelju očekivanog rasta nominalne osobne potrošnje. U 2010. godini očekuje se 48,5 milijardi kuna prihoda od PDV-a (međugodišnji rast od 7,6%), dok se u 2011. godini očekuje 52,5 milijardi kuna prihoda po ovoj osnovi (rast od 8,2%).

### **Trošarine**

Prihod od trošarina za razdoblje 2009. – 2011. planiran je u skladu s realnim rastom gospodarstva, uzimajući u obzir kretanja ovog prihoda u prethodnim godinama te očekivana kretanja pojedinih trošarskih roba u promatranom razdoblju. S tim u skladu, prihodi od trošarina su u 2009. godini projicirani u iznosu od 9,5 milijardi kuna, odnosno s rastom od 3,2% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2010. godini predviđa se da će prihod od trošarina iznositi 10,0 milijardi kuna ili 4,8% više nego 2009. godine, dok su za 2011. godinu prihodi od trošarina projicirani u iznosu od 10,5 milijardi kuna, odnosno s međugodišnjim rastom od 5,5%.

Najvažnije trošarine su trošarine na naftne derivate, trošarine na duhanske prerađevine i trošarine na automobile. Prihodi od trošarina na naftne derivate planirani su u skladu s realnim rastom BDP-a, uzimajući u obzir projekcije potrošnje goriva u promatranom razdoblju. Projekcija prihoda od trošarina na duhan u razdoblju 2009. – 2011. temeljena je na

rastu gospodarstva i očekivanjima vezanim uz potrošnju duhanskih proizvoda. Planirani rast prihoda od trošarina na automobile od 2009. do 2011. godine u skladu je s očekivanim realnim rastom gospodarstva.

*Tablica 5: Kretanje prihoda od trošarina u razdoblju 2007. – 2011.*

(000 HRK)	2007.	Plan 2008.	Indeks 08/07	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
<b>Trošarine</b>	<b>9.096.926</b>	<b>9.234.726</b>	<b>101,5</b>	<b>9.526.517</b>	<b>103,2</b>	<b>9.981.192</b>	<b>104,8</b>	<b>10.526.748</b>	<b>105,5</b>
Poseban porez na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove	1.433.427	1.523.771	106,3	1.592.341	104,5	1.687.881	106,0	1.806.033	107,0
Poseban porez na naftne derivata	3.413.076	3.363.274	98,5	3.456.552	102,8	3.577.531	103,5	3.738.520	104,5
Poseban porez na alkohol	231.342	234.918	101,5	245.489	104,5	260.219	106,0	278.434	107,0
Poseban porez na pivo	743.000	738.324	99,4	771.549	104,5	817.841	106,0	875.090	107,0
Poseban porez na bezalkoholna pića	142.462	143.657	100,8	150.121	104,5	159.128	106,0	170.267	107,0
Poseban porez na duhanske prerađevine	2.943.649	3.030.682	103,0	3.091.720	102,0	3.237.614	104,7	3.390.392	104,7
Poseban porez na kavu	161.936	168.342	104,0	183.704	109,1	202.314	110,1	225.351	111,4
Poseban porez na luksuzne proizvode	28.033	31.758	113,3	35.041	110,3	38.664	110,3	42.661	110,3

*Izvor: Ministarstvo financija*

### **Porezi na međunarodnu trgovinu**

Unazad nekoliko godina prihodi od poreza na međunarodnu trgovinu u blagom su porastu, većina postupaka liberalizacije vanjske trgovine je provedena, pa se stoga projekcija kretanja prihoda od poreza na međunarodnu trgovinu za razdoblje 2009. – 2011. temelji na kretanjima prethodnih godina, kao i na očekivanom kretanju uvoza narednih godina. U skladu s tim, prihodi od poreza na međunarodnu trgovinu za razdoblje 2009. – 2011. projicirani su s povećanjem od 2,5% godišnje.

### **Doprinosi**

Prihodi od doprinosa proteklih su godina pokazivali značajnu korelaciju s rastom nominalnih bruto plaća i rastom broja zaposlenih, pa je očekivano kretanje navedenih varijabli korišteno i kod projekcija ovih prihoda za srednjoročno razdoblje 2009. – 2011.

U 2009. godini očekuje se 44,1 milijardi kuna prihoda od doprinosa, što u odnosu na 2008. godinu predstavlja rast od 6,7%. Za 2010. godinu projicirano je 47,5 milijardi kuna prihoda od doprinosa (rast od 7,5%), a za 2011. godinu 50,8 milijardi kuna što čini međugodišnje povećanje od 7,0%.

### **Pomoći**

Prihodi od pomoći temelje se uglavnom na očekivanim sredstvima iz prepristupnih fondova za projekte predložene u okviru prepristupnih programa Europske unije, koji su usvajanjem prepristupne strategije Republici Hrvatskoj dani na raspolaganje. Potrebno je naglasiti kako u ove Smjernice nisu uključena sredstva iz strukturnih i kohezijskih fondova, koji stoje na raspolaganju Hrvatskoj nakon ulaska u EU, jer je proces pregovora u tijeku, te tako nije poznat ukupni iznos ovih sredstava.

### **Prihodi od imovine**

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od financijske i prihoda od nefinancijske imovine. U strukturi prihoda od financijske imovine nalaze se prihodi od kamata, te prihodi od dividendi i

dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države koji su jednokratnog karaktera. Za 2009. godinu prihodi od finansijske imovine planirani su u iznosu od 306,2 milijuna kuna, za 2010. godinu 269,2 milijuna kuna, te za 2011. u iznosu od 235,3 milijuna kuna.

Najvažnija stavka unutar prihoda od nefinansijske imovine su prihodi od naknada za ceste koji su planirani na temelju realnog rasta gospodarstva. U skladu s tim u 2009. godini očekuje se 3,3 milijarde kuna prihoda od naknada za ceste, u 2010. 3,5 milijardi kuna, a u 2011. 3,7 milijardi kuna. Uz ove, skupinu prihoda od nefinansijske imovine čine i prihodi od koncesija, zakupa i iznajmljivanja imovine, te ostali prihodi od nefinansijske imovine. Ovi prihodi planirani su na temelju kretanja očekivane gospodarske aktivnosti u narednom razdoblju pa tako u 2009. godini prihodi od nefinansijske imovine iznose 4,1 milijardu kuna, u 2010. 4,3 milijarde kuna, a u 2011. 4,7 milijardi kuna.

#### ***Prihodi od administrativnih taksi i prihodi po posebnim propisima***

Prihodi od administrativnih taksi i prihodi po posebnim propisima projicirani su na temelju očekivane gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir i opseg transakcija koje rezultiraju prikupljanjem spomenutih prihoda. Za 2009. godinu, ovi prihodi projicirani su u iznosu od 2,9 milijardi kuna, za 2010. 3,0 milijarde kuna, a za 2011. 3,1 milijardu kuna.

#### ***Ostali prihodi***

Ostali prihodi proračuna sastoje se od prihoda od vlastite djelatnosti, prihoda od kazni, te prihoda od donacija. Vlastiti prihodi proračunskih korisnika, kao i prihodi od donacija projicirani su u skladu s nominalnim rastom gospodarstva. Prihodi od kazni su, temeljem dosadašnjih kretanja u proteklim razdobljima, projicirani u skladu s realnim rastom gospodarstva.

U skladu s tim, ostali prihodi za 2009. godinu iznose 570,9 milijuna kuna, za 2010. godinu 609,4 milijuna kuna, a za 2011. godinu 657,0 milijuna kuna.

#### ***Prihodi od prodaje nefinansijske imovine***

Prihodi od prodaje nefinansijske imovine sastoje se od prihoda od prodaje zemljišta, građevnih objekata, postrojenja i opreme te prijevoznih sredstava. U skladu s očekivanjima o prodaji navedenog, planira se prikupljanje prihoda od prodaje nefinansijske imovine za 2009. godinu u iznosu od 344,6 milijuna kuna, za 2010. godinu u iznosu od 248,9 milijuna kuna, te za 2011. godinu u iznosu od 266,3 milijuna kuna.

#### ***4.3.2. Odrednice prihoda izvanproračunskih korisnika u razdoblju 2009. – 2011.***

Projekcije prihoda izvanproračunskih korisnika u razdoblju 2009. – 2011., temeljene su na projekcijama kretanja makroekonomskih pokazatelja, kao i na očekivanjima pojedinih korisnika o kretanjima prihoda koje prikupljaju. U promatranom razdoblju, zamjetno je smanjivanje ukupnih prihoda izvanproračunskih korisnika, u postotku udjela u BDP-u, s 1,8% BDP-a u 2009. godini na 1,6% BDP-a u 2011. godini.

Najznačajniji prihodi izvanproračunskih korisnika jesu pomoći unutar opće države, koje su projicirane na razini od 0,6% BDP-a. Najznačajnija stavka koja se isplaćuje preko pozicije pomoći su naknade za ceste u cijeni goriva, a ostvaruju ih Hrvatske ceste. Sljedeći značajan

prihod izvanproračunskih fondova su prihodi od vodoprivrede s udjelom od 0,5% BDP-a, te naknade za zaštitu okoliša s udjelom od 0,4% BDP-a.

*Tablica 6: Značajne stavke prihoda izvanproračunskih korisnika*

(% BDP-a)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>Ukupni prihodi</b>	<b>3,8</b>	<b>2,1</b>	<b>1,8</b>	<b>1,7</b>	<b>1,5</b>
pomoći unutar opće države	2,0	0,7	0,6	0,6	0,6
ostale pomoći	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
prihodi vodoprivrede	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4
naknade za zaštitu okoliša	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
prihodi od prodaje nefinansijske imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ostalo	0,7	0,3	0,2	0,2	0,2

Izvor: Ministarstvo financija

#### **4.3.3. Odrednice prihoda jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave u razdoblju 2009. – 2011.**

Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave projicirani su na istim postavkama kao i prihodi državnog proračuna, odnosno na temelju ranije iznesenih makroekonomskih pokazatelja. Prema projekcijama, ukupni prihodi lokalnih jedinica pokazuju relativno stabilni udio u BDP-u s tendencijom laganog smanjivanja s 5,8% u 2009. godini na 5,6% u 2011. godini.

Oko polovice ukupnih prihoda jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prikupljaju od poreza na dohodak. Projicirani rast prihoda od poreza na dohodak u skladu je s rastom bruto plaća i zaposlenosti, korigiran za zakonske izmjene u Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o financiranju jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave, koje su opisane ranije u tekstu. Udio prihoda od poreza na dohodak u BDP-u u 2009. godini iznosi 2,8% i polagano se smanjuje, pa u 2011. iznosi 2,6%.

Sljedeći po važnosti su prihodi od prodaje roba i usluga, koji će se u promatranom razdoblju kretati na razini od 1,2% do 1,3% BDP-a. Prihodi od pomoći kretat će se na razini od 0,7% do 0,8% BDP-a, a prihodi od imovine na razini od oko 0,4% BDP-a, dok su ostali prihodi lokalnih jedinica manje značajni.

*Tablica 7: Značajne stavke prihoda jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave*

(% BDP-a)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>Ukupni prihodi</b>	<b>5,9</b>	<b>5,7</b>	<b>5,8</b>	<b>5,7</b>	<b>5,6</b>
porez na dohodak	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6
porez na imovinu	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
pomoći unutar opće države	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
prihodi od imovine	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
prihodi od prodaje roba i usluga	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3
prihodi od prodaje nefinansijske imovine	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2
ostalo	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Napomena: Obuhvat 53 najveće jedinice (32 grada, 20 županije i Grad Zagreb)

Izvor: Ministarstvo financija

## **4.4. Kretanje rashoda u razdoblju 2009. – 2011.**

### **4.4.1. Odrednice rashoda državnog proračuna u razdoblju 2009. – 2011.**

Počevši od 2004. godine, značajno obilježje fiskalne politike u Hrvatskoj čini uspješno provođenje procesa fiskalne konsolidacije. Fiskalna konsolidacija ostvaruje se uspostavom kontrole nad procesom prikupljanja prihoda države s jedne strane, te uspostavom kontrolnih mehanizama na rashodnoj strani uz racionalizaciju javne potrošnje s druge strane, te na taj način pridonosi kako efikasnijem usmjeravanju proračunskih sredstava u razvojno važna područja, tako i smanjenju ukupnog manjka opće države i prisutnosti države u gospodarstvu.

U svrhu daljnog uspješnog provođenja opisane fiskalne konsolidacije koja pridonosi ostvarivanju temeljnih ciljeva ekonomске politike, od iznimnog je značaja ostvarivanje sljedećih mjera i politika:

- ostvarivanje preduvjeta za ulazak u punopravno članstvo u Europskoj uniji;
- poticanje povećanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva;
- osiguravanje ravnomernog razvoja svih hrvatskih krajeva;
- usmjeravanje sredstava u razvitak društva temeljenog na znanju u kojem je obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima;
- poticanje stvaranja povoljnijeg poslovnog okružja;
- poticanje zapošljavanja i otvaranja novih radnih mjesta;
- osiguravanje socijalne pravednosti;
- nastavak provedbe ključnih strukturnih reformi.

#### ***Ukupni rashodi***

Ukupni rashodi državnog proračuna za 2009. godinu predviđeni su na razini od 126,6 milijardi kuna te se sastoje od 122,6 milijardi kuna rashoda poslovanja i 4 milijarde kuna rashoda za nabavu nefinancijske imovine. U odnosu na plan rashoda državnog proračuna za 2008. godinu, ukupni rashodi u 2009. godini veći su za 5,4 milijarde kuna, odnosno 4,5%.

*Tablica 8: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2007. – 2011.*

	Izvršenje 2007. 000 HRK	Izvršenje 2007. % BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	Plan 2008. % BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	Projekcija 2009. % BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	Projekcija 2010. % BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	Projekcija 2011. % BDP-a
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>111.262.794</b>	<b>40,4</b>	<b>121.214.438</b>	<b>39,6</b>	<b>126.626.380</b>	<b>37,8</b>	<b>133.463.229</b>	<b>36,2</b>	<b>141.530.935</b>	<b>34,4</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>108.218.889</b>	<b>39,3</b>	<b>117.326.523</b>	<b>38,3</b>	<b>122.654.890</b>	<b>36,6</b>	<b>129.842.543</b>	<b>35,2</b>	<b>138.256.237</b>	<b>33,6</b>
31 Rashodi za zaposlene	19.941.486	7,2	21.635.459	7,1	23.812.737	7,1	25.920.643	7,0	27.807.153	6,8
32 Materijalni rashodi	7.724.689	2,8	9.173.890	3,0	10.298.808	3,1	12.032.814	3,3	13.021.919	3,2
34 Financijski rashodi	5.066.148	1,8	5.540.793	1,8	5.412.192	1,6	4.853.764	1,3	4.404.696	1,1
35 Subvencije	6.492.010	2,4	7.552.872	2,5	7.001.849	2,1	7.013.656	1,9	7.293.693	1,8
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	8.312.098	3,0	6.033.560	2,0	6.338.655	1,9	6.561.509	1,8	6.940.026	1,7
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	55.122.125	20,0	59.717.980	19,5	62.183.324	18,6	65.638.922	17,8	69.580.612	16,9
38 Ostali rashodi	5.560.333	2,0	7.671.970	2,5	7.607.323	2,3	7.821.235	2,1	9.208.139	2,2
<b>4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine</b>	<b>3.043.906</b>	<b>1,1</b>	<b>3.887.915</b>	<b>1,3</b>	<b>3.971.491</b>	<b>1,2</b>	<b>3.620.686</b>	<b>1,0</b>	<b>3.274.697</b>	<b>0,8</b>

*Izvor: Ministarstvo financija*

U narednom razdoblju predviđen je godišnji rast rashoda državnog proračuna od 5,4% u 2010. godini te 6% u 2011. godini. Pritom u istom razdoblju bilježi se konstantno smanjivanje udjela rashoda državnog proračuna u bruto domaćem proizvodu, s 39,6% u 2008. godini na razinu od 34,4% u 2011.

### ***Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade***

U strukturi rashoda državnog proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade predstavljaju najveću stavku, s udjelom u ukupnim rashodima od oko 49,1% u razdoblju 2009. – 2011. Njihovo kretanje određeno je pretpostavkama kretanja njihovih najvažnijih komponenti u koje se ubrajaju rashodi za mirovine, rashodi za zdravstvo, rashodi za dječji doplatak, rodiljine naknade, rashodi za nezaposlene i trajna prava branitelja. Udio naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drugih naknada, izraženo udjelom u bruto domaćem proizvodu, kretat će se od 18,6% u 2009. godini do 16,9% u 2011. godini.

#### ***Mirovine***

Bitna odrednica u kretanju mirovina u srednjoročnom razdoblju je kriterij pravednosti uz fiskalnu održivost mirovinskog sustava. Naime, kretanje mirovina počiva na primjeni usklađivanja mirovina prema očekivanom porastu bruto plaća i indeksa potrošačkih cijena kao i na dodatnim sredstava osiguranim s ciljem izjednačavanja statusa tzv. „starih“ i „novih“ umirovljenika.

Sukladno navedenom, rashodi za mirovine projicirani su na razini od 34,8 milijarde kuna, što predstavlja međugodišnji porast od 5,2% ili 1,7 milijarde kuna u 2009. godini. U narednom razdoblju mirovine će rasti po stopi od 5,9% u 2010. i 2,8% u 2011. godini. U ukupnim rashodima za mirovine, uključene su i mirovine branitelja koje će u 2009. godini iznositi 4,9 milijardi kuna, u 2010. godini 5,2 milijarde kuna, a u 2011. godini 5,5 milijardi kuna.

#### ***Zdravstvo***

Kretanje rashoda za zdravstvo određeno je nastavkom provođenja reforme zdravstvenog sustava. Obzirom da ta reforma predstavlja jedan od značajnijih prioriteta, rashodi za zdravstvo u srednjoročnom razdoblju zauzimaju značajan dio naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drugih naknada. Projicirani rashodi za zdravstvo u 2009. godini iznose 22 milijarde kuna, odnosno 6,6% BDP-a. Rast rashoda za zdravstvo u 2010. godini iznosit će 1,1 milijarde kuna ili 5,0% čime će ukupni rashodi za zdravstvo iznositi 23,1 milijardu kuna, a u 2011. godini rashodi za zdravstvo porasti će za 1,6 milijardi kuna ili 6,9% čime će isti iznositi 24,7 milijardi kuna. U strukturi ukupnih rashoda za zdravstvo prevladavaju rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja u okviru Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje koji će u 2009. iznositi 20 milijardi kuna, odnosno za 717,4 milijuna kuna više nego 2008. godine. Preostali iznos se odnosi na socijalnu skrb u okviru Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

### ***Ostale naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade***

Među ostalim naknadama građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drugim naknadama, najznačajnije mjesto zauzimaju rashodi u funkciji pronatalitetne politike, posebno dječji doplatak i rodiljne naknade. Tako će se za doplatak za djecu u 2009. godini

osigurati 1,9 milijardi kuna odnosno dodatnih 20 milijuna kuna. U 2010. i 2011. godini rashodi za doplatak za djecu kretat će se na razini 2,1 milijarde kuna odnosno 2,2 milijarde kuna.

U isto vrijeme, rodiljne će naknade zabilježiti povećanje od 318,5 milijuna kuna u 2009. te će iznositi preko 2 milijarde kuna. U 2010. godini rodiljne naknade će dodatno porasti za 121,5 milijuna kuna, a u 2011. godini za 160 milijuna kuna. Rashodi za rodiljne naknade odnose se na naknade za redovni porodiljni dopust te na dodatni porodiljni dopust i opremu za novorođeno dijete. U 2009. godini, 918,5 milijuna kuna bit će osigurano za naknade za redovni porodiljni dopust dok će se preostalih 1,1 milijardi kuna osigurati za dodatni porodiljni dopust i opremu za novorođeno dijete.

Također, među ostalim rashodima iz područja socijalne skrbi koji značajnije određuju ukupno kretanje naknada građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drugih naknada u srednjoročnom razdoblju potrebno je spomenuti rashode za trajna prava hrvatskih branitelja, pomoć za uzdržavanje, prava roditelja teže oštećenog djeteta i druge.

### ***Rashodi za zaposlene***

U razdoblju 2009. – 2011. rashodi za zaposlene kretat će se na razini od oko 7 % BDP-a. Rashodi za zaposlene, koje obuhvaćaju plaće i ostale rashode za zaposlene te doprinose na plaće, u 2009. godini iznosit će 23,8 milijardi kuna, u 2010. godini 25,9 milijardi kuna, a u 2011. godini 27,8 milijardi kuna. Promatra li se nominalni porast rashoda za zaposlene kroz promatrane godine, u 2009. godini isti će iznositi 2,2 milijarde kuna, u 2010. godini 2,1 milijardu kuna, a u 2011. godini 1,9 milijardi kuna. Do kraja promatranog razdoblja, odnosno do 2011. godine, rashodi za zaposlene će smanjiti svoj udio u bruto domaćem proizvodu do razine od 6,8%. Projekcije su izrađene uzimajući u obzir važeće kolektivne ugovore i sporazume te efekte zakonskih prijedloga o plaćama državnih i javnih službi.

### ***Materijalni rashodi***

Materijalni rashodi uključuju naknade troškova zaposlenima, rashode za materijal i energiju, rashode za usluge te ostale nespomenute rashode poslovanja. Projekcije materijalnih rashoda za naredno razdoblje uzimaju u obzir učinke pomoći prepristupnih programa Europske unije, učinke strateškog razvoja Ministarstva obrane kao i učinke rasta cijena.

Sukladno navedenim odrednicama, materijalni rashodi će u 2009. godini iznosi 10,3 milijarde kuna što predstavlja međugodišnji rast od 1,1 milijarde kuna ili 12,3%. U naredne dvije godine, materijalni rashodi će iznosi 12 milijardi kuna odnosno 13 milijardi kuna.

### ***Finansijski rashodi***

Finansijski rashodi sastoje se od kamata za izdane vrijednosne papire, kamata za primljene zajmove i ostalih finansijskih rashoda. Stoga su projekcije finansijskih rashoda temeljene na dospjećima budućih plaćanja, a u 2009. godini će se iznositi 5,4 milijarde kuna. U narednom razdoblju predviđeno je smanjenje finansijskih rashoda što je direktno povezano sa smanjenjem izdataka za kamate. Tako će se udio finansijskih rashoda u bruto domaćem proizvodu kretati od 1,6% u 2009. do 1,1% u 2011. godini. Ovakva kretanja rezultat su uspješne fiskalne konsolidacije kojom je ostvareno značajnije smanjenje ukupnog manjka opće države i potrebe zaduživanja države.

## ***Subvencije***

U proteklom razdoblju politika državnih potpora Republike Hrvatske u najvećoj mjeri bila je orijentirana na proces brzog i kvalitetnog integriranja Hrvatske u Europsku uniju, te prilagodbe politici državnih potpora u skladu s važećim ciljevima i smjernicama koje proizlaze iz pravne stečevine EU.

Zajedničke odrednice politike državnih potpora primarno se odnose na neprestana nastojanja države pri kojima se teži smanjivanju udjela sektorskih potpora/subvencija, te njihovom preusmjeravanju na horizontalne ciljeve čime se maksimaliziraju gospodarski učinci uz istovremeni minimalni negativni učinak na tržišno natjecanje.

Definiranom politikom potpora u narednom razdoblju, potrebe Republike Hrvatske u prvom redu usmjerene su na aktivnosti i proizvodnju koje će u Hrvatskoj razviti nove komparativne prednosti, te općenito generirati opći razvoj i rast gospodarstva.

Pri tome državne potpore/subvencije kao oblik poticaja kojim Hrvatska planira izgraditi održivu i kvalitetnu konkurentnost ubuduće će najveći naglasak staviti na privlačenje investicija, raznih oblika inovacija, te povećanje izvoza, pri čemu će se u najvećoj mjeri poštivati načela tržišnog natjecanja i provedbe efikasne alokacije resursa.

U promatranom srednjoročnom razdoblju razvidan je trend smanjenja rashoda za subvencije s 2,1% BDP-a u 2009. na 1,8% BDP-a u 2011. godini. U apsolutnom iznosu, subvencije će u 2009. godini iznositi 7 milijardi kuna, odnosno 551 milijun kuna manje nego u 2008. godini. U 2010. godini, subvencije će se zadržati na razini od 7 milijardi kuna, dok će u 2011. godini iznositi 7,3 milijarde kuna.

Takvo kretanje rashoda za subvencije određeno je kretanjem iznosa najznačajnijih kategorija subvencija. Subvencije poljoprivredi, s iznosom od 3,6 milijardi kuna u 2009. godini, predstavljaju najveću stavku u ukupnim subvencijama. Najveći dio subvencija u poljoprivredi i njihova rasta u srednjoročnom razdoblju povezan je s poticanjem poljoprivredne proizvodnje u skladu s pripremom sektora poljoprivrede u pogledu podizanja razine konkurentnosti pred ulazak na visoko razvijeno tržište poljoprivrednih proizvoda Europske unije.

Subvencije Hrvatskim željeznicama druga su najznačajnija kategorija ukupnih subvencija. U 2009. godini subvencije HŽ-u iznosit će 1,6 milijardi kuna, odnosno 141,6 milijuna kuna manje nego prethodne godine. Smanjenje subvencija HŽ-u rezultat je nastavka procesa restrukturiranja poslovanja.

U narednom razdoblju provodit će se i restrukturiranje brodogradnje, a subvencije za taj sektor kretat će se na razini od 420 milijuna kuna u sljedeće tri godine. Subvencije u cestovnom, zračnom i vodnom prometu u srednjoročnom će se razdoblju kretati od 574 milijuna kuna u 2009. do 611,8 milijuna kuna u 2011. godini.

## ***Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države***

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države sastoje se od pomoći inozemnim vladama, pomoći međunarodnim organizacijama i pomoći unutar opće države te su u najvećoj mjeri određeni kretanjem pomoći unutar opće države. U 2009. godini, ukupne pomoći iznosit će 6,3 milijarde kuna, od čega se 6,2 milijarde kuna odnosi na pomoći unutar opće države. U sljedeće dvije godine, ukupne pomoći će rasti za 222,9 milijuna kuna odnosno za 378,5 milijuna kuna, dok će se njihov udio u bruto domaćem proizvodu smanjivati za 0,1 postotni bod godišnje. Takvo nominalno povećanje ukupnih pomoći proizlazi iz približno istog povećanja pomoći unutar opće države koje će u 2010. godini

zabilježiti rast od 219,9 milijuna kuna, a u 2011. godini od 374,6 milijuna kuna. Pomoći inozemnim vladama povećat će se s 107,4 milijuna kuna u 2009. na 112,9 milijuna kuna u 2011. godini, dok će se pomoći međunarodnim organizacijama u istom razdoblju povećati s 23,7 milijuna kuna na 25 milijuna kuna.

### *Ostali rashodi*

Ostali rashodi u srednjoročnom razdoblju kretat će se u skladu s projekcijama ostalih tekućih i ostalih kapitalnih rashoda. Naime, ostali rashodi uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade štete, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, pri čemu tekuće i kapitalne donacije kao i kapitalne pomoći zauzimaju najznačajniji dio ukupnih ostalih rashoda.

U promatranom razdoblju ostali rashodi će u 2009. godini zadržati približno isti iznos iz 2008. godine dok će se u sljedeće dvije godine povećati za 213,9 milijuna kuna, odnosno za 1,4 milijarde kuna. U tom smislu, ostali rashodi doseći će razinu od 7,6 milijardi kuna u 2009. godini, 7,8 milijardi kuna u 2010. godini i 9,2 milijarde kuna u 2011. godini. Promatrajući udjeli ostalih rashoda u bruto domaćem proizvodu, razvidno je da će se u srednjoročnom razdoblju isti kretati na prosječnoj razini od 2,2% BDP-a.

Projekcije rashoda državnog proračuna u okviru Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2009. – 2011. ne uzimaju u obzir procjene obveza Republike Hrvatske prema proračunu Europske unije obzirom da su iste predmet pristupnih pregovora.

*Tablica 9: Raspodjela ukupnih rashoda državnog proračuna u 2008. godini*

(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	udio u ukupnim rashodima	razlika 2009. - 2008.
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>121.214.438</b>	<b>126.626.380</b>	<b>100,0</b>	<b>5.411.942</b>
Rashodi poslovanja (3)	117.326.523	122.654.890	96,9	5.328.366
Rashodi za zaposlene	21.635.459	23.812.737	18,8	2.177.278
Materijalni rashodi	9.173.890	10.298.808	8,1	1.124.918
Financijski rashodi	5.540.793	5.412.192	4,3	-128.600
od toga: kamate	4.963.288	4.876.809	3,9	-86.480
Subvencije	7.552.872	7.001.849	5,5	-551.022
od toga:	0	0		0
subvencije poljoprivredi	3.535.084	3.579.790	2,8	44.706
subvencije HŽ-u	1.701.172	1.559.572	1,2	-141.600
Pomoći	6.033.560	6.338.655	5,0	305.096
Naknade građanima i kućanstvima	59.717.980	62.183.324	49,1	2.465.344
od toga:	0	0		0
mirovine	33.040.000	34.765.000	27,5	1.725.000
zdravstvo	21.335.704	21.997.066	17,4	661.361
od toga: HZZO	19.241.529	19.958.894	15,8	717.365
rodiljne naknade	1.730.000	2.048.500	1,6	318.500
nezaposleni	795.000	860.000	0,7	65.000
dječji doplatak	1.900.000	1.920.000	1,5	20.000
Ostali rashodi	7.671.970	7.607.323	6,0	-64.647
<b>Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)</b>	<b>3.887.915</b>	<b>3.971.491</b>	<b>3,1</b>	<b>83.576</b>

Napomena: Uključeni svi izvori financiranja za skupine konta 3 i 4 ekonomske klasifikacije

Izvor: Ministarstvo financija

### ***Rashodi za nabavu nefinancijske imovine***

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u srednjoročnom razdoblju postupno će se smanjivati s 4 milijarde kuna u 2009. godini na 3,6 milijardi kuna u 2010. i 3,3 milijarde kuna u 2011. godini. Promatraljući rashode za nabavu nefinancijske imovine kao udio u bruto domaćem proizvodu, isti će bilježiti smanjenje od 0,2 postotna boda godišnje.

#### ***4.4.2. Rashodi državnog proračuna po razdjelima***

Tablica 10. sadrži prikaz procjene gornje granice visine finansijskog plana za razdoblje 2009. – 2011. prema razdjelima državnog proračuna. Navedena procjena uključuje rashode i izdatke koji su prema ekonomskoj klasifikaciji razvrstani u slijedeće razrede:

- 3 - rashodi poslovanja;
- 4 - rashodi za nabavu nefinancijske imovine;
- skupine računa 51 - izdaci za dane zajmove;
- skupine računa 53 - izdaci za dionice i udjele u glavnici.

Gore navedene skupine rashoda i izdataka financiraju se iz sljedećih izvora financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi (isključivo za Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) te namjenski primici od zaduživanja.

Izvor financiranja „opći prihodi i primici“ obuhvaća sljedeće elemente: prihode od poreza (najvećim dijelom), prihode od finansijske imovine, prihode od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihode državne uprave, prihode od kazni, primitke od finansijske imovine i zaduživanja te ostale.

Za prihode koje se klasificiraju u izvor financiranja „opći prihodi i primici“ namjena korištenja utvrđuje se kroz sam proračun.

Rashodi planirani u finansijskom planu proračunskog korisnika iz izvora financiranja „opći prihodi i primici“ podmiruju se do visine planiranih rashoda neovisno o naplaćenim prihodima.

U tablici 10. nije obuhvaćena procjena rashoda i izdataka koji će se financirati iz ostalih izvora, a pod istima se smatraju: vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije te prihodi od prodaje nefinansijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja. Za navedene izvore financiranja pravilo potrošnje ovisi o vrsti izvora financiranja.

U svrhu izrade fiskalno i socijalno održivih proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju koji bi odražavali daljnju fiskalnu prilagodbu na rashodovnoj strani, Ministarstvo financija predlaže da se ministarstva, središnji državni uredi i agencije rukovode prijedlogom Ministarstva financija u dijelu utvrđenih ograničenja po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja koji utječu na visinu manjka opće države.

*Tablica 10: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	116.699.622	122.165.928	104,7	128.740.702	105,4	136.340.043	105,9
10	HRVATSKI SABOR	184.546	291.037	157,7	253.126	87,0	438.767	173,3
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	55.056	57.587	104,6	59.087	102,6	64.194	108,6
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	39.451	44.531	112,9	46.557	104,6	48.059	103,2
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	12.386	12.510	101,0	13.289	106,2	14.089	106,0
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	203.134	214.743	105,7	224.149	104,4	236.900	105,7
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	492.531	532.579	108,1	564.721	106,0	598.455	106,0
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	45.630	54.584	119,6	55.211	101,1	58.572	106,1
23	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	13.199	16.590	125,7	18.513	111,6	19.919	107,6
24	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	60.719	40.626	66,9	47.532	117,0	53.252	112,0
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	12.204.185	12.139.340	99,5	11.805.853	97,3	11.803.019	100,0
27	RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTJAJNA AGENCIJA	321.249	345.647	107,6	370.103	107,1	392.739	106,1
30	MINISTARSTVO OBRANE	5.372.784	6.204.763	115,5	7.388.528	119,1	8.061.662	109,1
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	4.144.410	4.597.139	110,9	5.012.639	109,0	5.362.375	107,0
46	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	4.124.089	4.387.828	106,4	4.700.232	107,1	4.892.987	104,1
48	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	722.888	774.215	107,1	827.253	106,9	877.251	106,0
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	36.375.718	37.962.801	104,4	40.139.770	105,7	42.423.444	105,7
55	MINISTARSTVO KULTURE	1.005.502	1.044.529	103,9	1.101.064	105,4	1.145.427	104,0
60	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	4.329.727	4.438.521	102,5	4.497.814	101,3	4.571.744	101,6
62	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	2.007.618	2.079.975	103,6	2.037.133	97,9	2.102.689	103,2
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	4.966.840	4.548.844	91,6	4.560.006	100,2	5.699.813	125,0
75	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	796.735	693.813	87,1	596.508	86,0	561.311	94,1
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	11.788.298	13.014.688	110,4	14.255.432	109,5	14.895.015	104,5
90	MINISTARSTVO TURIZMA	259.265	272.426	105,1	272.449	100,0	288.348	105,8
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	23.019.325	23.882.509	103,7	24.981.514	104,6	26.489.808	106,0
106	HRVATSKA AKADEMIIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	65.101	72.698	111,7	79.879	109,9	84.643	106,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUDA	2.587.849	2.822.315	109,1	3.105.461	110,0	3.318.909	106,9
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	261.469	257.542	98,5	272.902	106,0	295.917	108,4
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	170.011	180.777	106,3	185.943	102,9	190.752	102,6
120	URED PUČKOG PRAVOBRANitelja	6.976	7.181	102,9	7.608	105,9	8.121	106,8
121	PRAVOBRANitelj ZA DJECU	5.573	6.170	110,7	6.130	99,4	6.532	106,6
122	PRAVOBRANitelj/ICA ZA RAVNOPRavnost SPOLOVA	2.854	3.102	108,7	3.290	106,1	3.501	106,4
123	PRAVOBRANitelj ZA OSOBE S INVALIDitetom	2.233	1.694	75,9	1.710	101,0	1.813	106,0
140	DRŽAVNI HIDROMeteorološki ZAVOD	93.967	102.675	109,3	107.928	105,1	114.552	106,1
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	27.295	29.103	106,6	30.661	105,4	32.933	107,4
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	11.678	12.768	109,3	13.664	107,0	14.406	105,4
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	6.751	7.337	108,7	7.876	107,4	8.296	105,3
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASTIĆSTVO	19.571	21.808	111,4	23.231	106,5	24.545	105,7
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	81.277	88.827	109,3	96.481	108,6	103.222	107,0
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	16.822	16.162	96,1	15.916	98,5	16.854	105,9
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	245.604	276.861	112,7	284.198	102,7	301.578	106,1
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	54.723	61.160	111,8	64.890	106,1	69.291	106,8
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	6.012	6.884	114,5	7.303	106,1	7.780	106,5
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	265.136	286.638	108,1	334.263	116,6	356.673	106,7
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	150.333	169.847	113,0	180.081	106,0	192.060	106,7
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	690	763	110,6	809	105,9	858	106,1
235	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	6.163	6.542	106,1	6.677	102,1	7.387	110,6
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	15.335	16.879	110,1	17.874	105,9	19.057	106,6
244	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR	20.000	22.067	110,3	23.033	104,4	24.078	104,5
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	10.000	10.970	109,7	11.487	104,7	12.105	105,4
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	7.170	7.992	111,5	8.643	108,1	9.183	106,2
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	4.448	7.504	168,7	4.849	64,6	5.112	105,4
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	9.297	9.835	105,8	9.430	95,9	10.048	106,5

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 11: Limiti rashoda za zaposlene po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	21.592.080	23.764.557	110,1	25.860.812	108,8	27.745.658	107,3
10	HRVATSKI SABOR	126.691	133.680	105,5	141.705	106,0	151.555	107,0
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	30.234	32.085	106,1	33.995	106,0	36.363	107,0
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	23.849	24.940	104,6	26.422	105,9	28.264	107,0
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	8.884	9.254	104,2	9.805	106,0	10.485	106,9
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	66.663	71.197	106,8	75.494	106,0	80.762	107,0
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	365.658	396.366	108,4	419.887	105,9	448.737	106,9
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKE	3.787	4.008	105,8	4.248	106,0	4.545	107,0
23	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	6.633	6.739	101,6	7.138	105,9	7.635	107,0
24	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	8.323	8.575	103,0	9.078	105,9	9.702	106,9
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	994.917	1.103.218	110,9	1.200.144	108,8	1.280.904	106,7
27	RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTNAJNA AGENCIJA	219.390	244.839	111,6	265.398	108,4	283.706	106,9
30	MINISTARSTVO OBRANE	2.904.301	3.161.100	108,8	3.366.566	106,5	3.605.926	107,1
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	3.035.919	3.414.107	112,5	3.713.091	108,8	3.967.455	106,9
46	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	43.051	45.620	106,0	48.328	105,9	51.661	106,9
48	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	394.650	434.050	110,0	463.570	106,8	495.839	107,0
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	612.957	653.715	106,6	685.066	104,8	732.361	106,9
55	MINISTARSTVO KULTURE	267.799	294.572	110,0	332.555	112,9	354.697	106,7
60	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	146.547	161.160	110,0	172.268	106,9	184.227	106,9
62	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	56.776	64.450	113,5	68.191	105,8	72.917	106,9
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	100.137	109.158	109,0	116.666	106,9	124.689	106,9
75	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	106.282	117.048	110,1	126.168	107,8	134.903	106,9
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	8.785.155	9.668.494	110,1	10.626.941	109,9	11.454.696	107,8
90	MINISTARSTVO TURIZMA	11.056	11.660	105,5	12.355	106,0	13.215	107,0
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	980.985	1.061.070	108,2	1.164.100	109,7	1.242.487	106,7
106	HRVATSKA AKADEMIIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	46.005	51.450	111,8	56.523	109,9	60.912	107,8
110	MINISTARSTVO PRAVOSUDA	1.759.188	1.940.329	110,3	2.140.786	110,3	2.293.361	107,1
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	2.722	2.864	105,2	3.035	106,0	3.244	106,9
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	2.040	2.160	105,9	2.288	105,9	2.446	106,9
120	URED PUČKOG PRAVOPRANITELJA	5.964	6.070	101,8	6.432	106,0	6.879	107,0
121	PRAVOPRANITELJ ZA DJECU	3.617	3.822	105,7	4.049	105,9	4.330	106,9
122	PRAVOPRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	1.815	1.963	108,2	2.078	105,9	2.222	106,9
123	PRAVOPRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	610	685	112,3	725	105,9	774	106,8
140	DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	43.700	47.584	108,9	50.039	105,2	53.620	107,2
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	13.358	14.430	108,0	15.311	106,1	16.285	106,4
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	7.454	7.780	104,4	8.241	105,9	8.803	106,8
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	3.218	3.466	107,7	3.663	105,7	3.849	105,1
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASTIĆSTVO	13.145	14.420	109,7	15.188	105,3	16.159	106,4
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	45.825	50.810	110,9	54.000	106,3	57.500	106,5
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	8.975	9.645	107,5	10.375	107,6	10.925	105,3
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	105.676	120.780	114,3	127.837	105,8	136.616	106,9
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	44.800	50.302	112,3	53.300	106,0	56.951	106,9
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	4.352	4.822	110,8	5.109	106,0	5.464	106,9
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	30.170	32.900	109,0	35.920	109,2	38.420	107,0
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	113.469	127.600	112,5	135.122	105,9	144.381	106,9
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	423	472	111,6	500	105,9	534	106,8
235	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	4.575	4.774	104,3	4.753	99,6	5.381	113,2
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	11.482	12.970	113,0	13.742	106,0	14.694	106,9
242	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR							
241	TELEKOMUNIKACIJA	5.900	6.640	112,5	7.035	106,0	7.522	106,9
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	4.352	4.902	112,6	5.190	105,9	5.546	106,9
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	4.133	4.585	111,0	4.854	105,9	5.189	106,9
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	1.904	2.257	118,5	2.391	105,9	2.557	107,0
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	2.567	2.969	115,7	3.145	105,9	3.362	106,9

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 12: Limiti materijalnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	8.487.934	9.574.768	112,8	11.329.868	118,3	12.258.962	108,2
10	HRVATSKI SABOR	48.664	69.405	142,6	55.100	79,4	130.890	237,5
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	21.629	22.170	102,5	21.750	98,1	24.450	112,4
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	9.409	11.200	119,0	11.500	102,7	11.800	102,6
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	2.745	3.074	112,0	3.300	107,4	3.420	103,6
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	74.156	78.650	106,1	80.280	102,1	82.360	102,6
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	122.404	131.600	107,5	140.350	106,6	145.200	103,5
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	30.715	37.800	123,1	39.122	103,5	42.157	107,8
23	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	5.909	9.331	157,9	10.820	116,0	11.713	108,3
24	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	19.300	25.385	131,5	33.692	132,7	38.748	115,0
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	1.039.989	1.111.460	106,9	1.222.519	110,0	1.301.000	106,4
27	RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	72.440	78.091	107,8	84.012	107,6	88.190	105,0
30	MINISTARSTVO OBRANE	2.229.697	2.790.500	125,2	3.946.400	141,4	4.377.900	110,9
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	768.513	859.900	111,9	944.800	109,9	1.029.800	109,0
	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	74.847	79.074	105,6	82.740	104,6	87.860	106,2
	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	286.563	302.200	105,5	324.333	107,3	341.430	105,3
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	400.734	425.900	106,3	472.955	111,0	495.674	104,8
55	MINISTARSTVO KULTURE	104.984	113.600	108,2	125.610	110,6	133.180	106,0
	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	310.409	332.690	107,2	365.900	110,0	385.240	105,3
	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	90.611	100.380	110,8	108.250	107,8	113.800	105,1
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	139.238	148.740	106,8	158.441	106,5	166.300	105,0
	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	121.845	130.630	107,2	139.050	106,4	144.750	104,1
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	863.634	933.800	108,1	1.018.600	109,1	1.050.450	103,1
90	MINISTARSTVO TURIZMA	13.099	15.100	115,3	17.236	114,1	17.000	98,6
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	441.251	468.438	106,2	497.000	106,1	520.400	104,7
106	HRVATSKA AKADEMIIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	8.788	9.600	109,2	10.185	106,1	10.560	103,7
110	MINISTARSTVO PRAVOSUDA	654.888	703.500	107,4	765.800	108,9	813.400	106,2
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	3.216	3.390	105,4	3.536	104,3	3.671	103,8
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	2.076	2.408	116,0	2.575	106,9	2.732	106,1
120	URED PUČKOG PRAVOPRANITELJA	877	952	108,5	1.016	106,8	1.082	106,5
121	PRAVOPRANITELJ ZA DJECU	1.551	1.997	128,8	2.002	100,3	2.121	106,0
122	PRAVOPRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	945	1.039	109,9	1.112	107,0	1.179	106,0
123	PRAVOPRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	570	696	122,1	757	108,8	811	107,1
140	DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	46.238	50.713	109,7	53.968	106,4	56.880	105,4
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	10.419	11.284	108,3	12.026	106,6	12.731	105,9
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	3.087	3.800	123,1	4.100	107,9	4.400	107,3
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	2.847	3.171	111,4	3.488	110,0	3.716	106,5
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO	5.765	6.361	110,3	6.926	108,9	7.269	105,0
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	31.567	32.515	103,0	36.557	112,4	39.388	107,7
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	7.502	6.000	80,0	5.000	83,3	5.387	107,7
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	116.408	131.850	113,3	138.700	105,2	146.400	105,6
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	8.643	9.660	111,8	10.360	107,2	11.090	107,0
	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	1.487	1.881	126,5	2.002	106,4	2.120	105,9
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	230.423	249.225	108,2	295.830	118,7	315.640	106,7
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	33.606	38.786	115,4	41.480	106,9	44.180	106,5
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	247	270	109,4	288	106,6	303	105,3
235	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	1.279	1.440	112,6	1.571	109,1	1.668	106,2
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	2.838	3.155	111,1	3.377	107,1	3.607	106,8
	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR							
241	TELEKOMUNIKACIJA	7.437	8.589	115,5	9.160	106,6	9.718	106,1
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	3.032	3.452	113,9	3.681	106,6	3.943	107,1
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	2.725	3.031	111,2	3.250	107,2	3.448	106,1
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	2.151	2.245	104,4	2.364	105,3	2.460	104,1
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	4.537	4.640	102,3	4.997	107,7	5.347	107,0

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 13: Limiti finansijskih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	5.532.812	5.403.569	97,7	4.843.749	89,6	4.394.554	90,7
10	HRVATSKI SABOR	259	262	101,2	262	100,0	262	100,0
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	991	951	96,0	951	100,0	951	100,0
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	5	5	100,0	5	100,0	5	100,0
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	8	8	104,0	8	102,0	9	100,2
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	322	243	75,2	243	100,0	243	100,0
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	569	398	69,9	398	100,0	400	100,4
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	27	35	129,6	35	100,0	35	100,0
23	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	4	4	100,0	4	100,0	4	100,0
24	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	23	23	100,0	23	100,0	23	100,0
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	5.068.487	4.912.493	96,9	4.359.486	88,7	3.907.167	89,6
27	RH - SIGURANSNO-OBAVJEŠTNAJNA AGENCIJA	275	270	98,2	270	100,0	270	100,0
30	MINISTARSTVO OBRANE	56.799	55.295	97,4	55.760	100,8	55.765	100,0
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	7.978	27.001	338,5	26.975	99,9	26.900	99,7
46	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	1.361	1.363	100,1	1.363	100,0	1.363	100,0
48	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	1.860	1.908	102,6	1.909	100,1	1.910	100,1
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	164.857	176.804	107,2	166.765	94,3	166.945	100,1
55	MINISTARSTVO KULTURE	4.468	401	9,0	401	100,2	401	100,1
60	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	4.527	4.900	108,2	4.800	98,0	4.900	102,1
62	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	4.865	2.280	46,9	2.300	100,9	2.320	100,9
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	770	1.472	191,2	1.473	100,1	1.474	100,1
75	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	672	589	87,7	589	100,0	590	100,1
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	112.662	117.000	103,9	118.400	101,2	119.100	100,6
90	MINISTARSTVO TURIZMA	35	50	142,9	50	100,0	50	100,0
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	82.516	79.650	96,5	79.855	100,3	81.033	101,5
106	HRVATSKA AKADEMIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	27	27	100,0	27	100,0	27	100,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUDA	11.528	12.676	110,0	13.842	109,2	14.700	106,2
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	5.536	5.936	107,2	5.986	100,8	6.076	101,5
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	662	662	100,0	662	99,9	700	105,8
120	URED PUČKOG PRAVOBRANitelja	3	3	100,0	3	100,0	3	100,0
121	PRAVOBRANitelj ZA DJECU	4	5	125,0	5	100,0	5	100,0
122	PRAVOBRANitelj/ICA ZA RAVNOPRavnost SPOLOVA	1	1	100,0	1	100,0	1	100,0
123	PRAVOBRANitelj ZA OSOBE S INVALIDitetom	3	3	100,0	3	100,0	3	100,0
140	DRŽAVNI HIDROMETEORološKI ZAVOD	250	316	126,5	316	100,1	319	100,9
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	19	63	331,6	65	103,2	67	103,1
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	21	38	181,0	48	126,3	53	110,4
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	19	22	116,9	44	200,5	46	104,6
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO	7	7	100,0	7	100,0	7	100,0
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	100	82	82,0	90	109,8	100	111,1
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	0	67	x	69	102,5	70	101,7
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	86	35	40,7	35	100,0	35	100,0
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	0	0	x	0	x	0	x
	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	1	1	104,0	1	105,8	1	90,9
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	65	65	100,0	65	100,0	65	100,0
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	83	83	100,0	83	100,0	83	100,0
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	1	1	100,0	1	100,0	1	100,0
235	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	3	3	109,6	3	100,0	3	100,0
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	20	35	172,5	35	100,0	37	105,8
	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR							
241	TELEKOMUNIKACIJA	11	11	100,0	11	100,0	11	100,0
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	8	8	100,0	8	100,0	8	100,0
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	4	4	104,2	4	104,1	5	106,0
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	2	2	100,0	2	100,0	2	100,0
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	10	10	100,0	10	100,0	10	100,0

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 14: Limiti rashoda za subvencije po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
UKUPNO	7.435.835	6.889.354	92,7	6.885.308	99,9	7.144.193	103,8
10 HRVATSKI SABOR	0	0	x	0	x	0	x
15 PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	x	0	x	0	x
17 USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	x	0	x	0	x
18 AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	0	0	x	0	x	0	x
20 VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	x	0	x	0	x
21 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	0	0	x	0	x	0	x
22 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	0	0	x	0	x	0	x
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	0	0	x	0	x	0	x
24 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	0	0	x	0	x	0	x
25 MINISTARSTVO FINANCIJA	591.775	340.000	57,5	360.000	105,9	380.000	105,6
27 RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTJENA AGENCIJA	2.000	1.300	65,0	1.300	100,0	1.300	100,0
30 MINISTARSTVO OBRANE	0	0	x	0	x	0	x
40 MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	0	0	x	0	x	0	x
MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	8.000	8.320	104,0	8.819	106,0	9.200	104,3
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	0	0	x	0	x	0	x
50 MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	818.238	690.000	84,3	694.000	100,6	744.060	107,2
55 MINISTARSTVO KULTURE	13.200	12.355	93,6	12.096	97,9	12.096	100,0
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	3.421.881	3.470.790	101,4	3.488.825	100,5	3.531.325	101,2
MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	120	650	541,7	650	100,0	1.150	176,9
65 MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	2.470.623	2.232.762	90,4	2.189.162	98,0	2.326.962	106,3
MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	0	0	x	0	x	0	x
80 MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	38.079	37.228	97,8	39.462	106,0	42.300	107,2
90 MINISTARSTVO TURIZMA	71.200	84.200	118,3	90.200	107,1	95.000	105,3
100 MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	0	11.000	x	0	0,0	0	x
106 HRVATSKA AKADEMIIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	0	0	x	0	x	0	x
110 MINISTARSTVO PRAVOSUDA	0	0	x	0	x	0	x
115 FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	720	749	104,0	794	106,0	800	100,8
116 FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	0	0	x	0	x	0	x
120 URED PUČKOG PRAVOPRANITELJA	0	0	x	0	x	0	x
121 PRAVOPRANITELJ ZA DJECU	0	0	x	0	x	0	x
122 PRAVOPRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	0	0	x	0	x	0	x
123 PRAVOPRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	0	0	x	0	x	0	x
140 DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	0	0	x	0	x	0	x
150 DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	0	0	x	0	x	0	x
151 HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	0	0	x	0	x	0	x
152 HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	0	0	x	0	x	0	x
156 DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASTIĆSTVO	0	0	x	0	x	0	x
160 DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	0	0	x	0	x	0	x
175 HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	0	0	x	0	x	0	x
180 DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	0	0	x	0	x	0	x
185 DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	0	0	x	0	x	0	x
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	0	0	x	0	x	0	x
220 HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	0	0	x	0	x	0	x
225 DRŽAVNI INSPEKTORAT	0	0	x	0	x	0	x
230 KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	0	0	x	0	x	0	x
HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	0	0	x	0	x	0	x
240 URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	0	0	x	0	x	0	x
OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR	0	0	x	0	x	0	x
241 TELEKOMUNIKACIJA	0	0	x	0	x	0	x
242 ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	0	0	x	0	x	0	x
250 AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0	0	x	0	x	0	x
255 DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	0	0	x	0	x	0	x
260 DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	0	0	x	0	x	0	x

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 15: Limiti rashoda za naknade građanima i kućanstvima po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	59.123.930	61.626.732	104,2	64.981.172	105,4	68.773.562	105,8
10	HRVATSKI SABOR	200	120	60,0	120	100,0	120	100,0
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	20	21	105,0	22	104,8	23	104,5
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	x	0	x	0	x
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	0	0	x	0	x	0	x
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	8.978	10.885	121,3	13.339	122,5	15.942	119,5
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	0	0	x	0	x	0	x
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	45	45	100,0	45	100,0	45	100,0
	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	90	0	0,0	0	x	0	x
	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	0	0	x	0	x	0	x
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	350.000	50	0,0	50	100,0	50	100,0
27	RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	750	800	106,7	800	100,0	850	106,3
30	MINISTARSTVO OBRANE	11.033	12.481	113,1	14.148	113,4	16.071	113,6
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	4.385	4.385	100,0	4.400	100,3	4.420	100,5
	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	3.761.403	4.013.046	106,7	4.309.344	107,4	4.482.769	104,0
	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	12.500	12.200	97,6	12.061	98,9	11.799	97,8
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA	33.948.928	35.736.831	105,3	37.789.117	105,7	39.958.957	105,7
55	MINISTARSTVO KULTURE	52.019	52.710	101,3	53.710	101,9	54.710	101,9
	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	128	128	100,0	128	100,0	128	100,0
	MINISTARSTVO REGIONALOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	63.137	78.590	124,5	78.590	100,0	78.590	100,0
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	8.372	6.078	72,6	6.079	100,0	6.080	100,0
	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	0	0	x	0	x	0	x
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	136.413	228.217	167,3	239.850	105,1	251.686	104,9
90	MINISTARSTVO TURIZMA	0	0	x	0	x	0	x
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	20.749.106	21.447.066	103,4	22.436.292	104,6	23.868.217	106,4
106	HRVATSKA AKADEMIIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	0	0	x	0	x	0	x
110	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	5.062	4.653	91,9	4.653	100,0	4.654	100,0
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	9.783	16.783	171,6	16.783	100,0	16.783	100,0
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	0	0	x	0	x	0	x
120	URED PUČKOG PRAVOPRANITELJA	0	0	x	0	x	0	x
121	PRAVOPRANITELJ ZA DJECU	0	0	x	0	x	0	x
122	PRAVOPRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	0	0	x	0	x	0	x
123	PRAVOPRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	0	0	x	0	x	0	x
140	DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	140	141	100,7	151	107,1	159	105,3
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	0	0	x	0	x	0	x
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	0	0	x	0	x	0	x
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	0	0	x	0	x	0	x
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO	0	0	x	0	x	0	x
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	670	670	100,0	625	93,3	625	100,0
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	0	0	x	0	x	0	x
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	0	0	x	0	x	0	x
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	400	418	104,5	450	107,7	470	104,4
	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	0	0	x	0	x	0	x
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	103	103	100,0	103	100,0	103	100,0
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	0	0	x	0	x	0	x
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	0	0	x	0	x	0	x
	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	75	75	100,0	75	100,0	75	100,0
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	75	120	159,9	120	100,0	120	100,0
	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR	0	0	x	0	x	0	x
241	TELEKOMUNIKACIJA	0	0	x	0	x	0	x
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	117	117	100,0	117	100,0	117	100,0
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0	0	x	0	x	0	x
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	0	0	x	0	x	0	x
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	0	0	x	0	x	0	x

Izvor: Ministarstvo financija

*Tablica 16: Limiti ostalih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici od zaduzivanja za razdoblje 2009. – 2011.*

	(000 HRK)	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Indeks 09/08	Projekcija 2010.	Indeks 10/09	Projekcija 2011.	Indeks 11/10
	UKUPNO	14.527.030	14.906.947	102,6	14.839.794	99,5	16.023.114	108,0
10	HRVATSKI SABOR	8.732	87.570	1002,9	55.940	63,9	155.940	278,8
15	PREDSEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	2.182	2.360	108,2	2.369	100,4	2.407	101,6
17	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	6.188	8.386	135,5	8.630	102,9	7.990	92,6
18	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	749	174	23,2	175	100,8	175	100,2
20	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	53.015	53.768	101,4	54.794	101,9	57.594	105,1
21	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU	3.899	4.215	108,1	4.086	96,9	4.118	100,8
22	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA E-HRVATSKU	11.056	12.696	114,8	11.761	92,6	11.789	100,2
23	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJNU STRATEGIJU I KOORDINACIJU FONDOVA EU	564	516	91,6	551	106,8	567	102,9
24	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	33.073	6.643	20,1	4.739	71,3	4.779	100,8
25	MINISTARSTVO FINANCIJA	4.159.017	4.672.119	112,3	4.663.654	99,8	4.933.898	105,8
27	RH - SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	26.394	20.347	77,1	18.323	90,1	18.423	100,5
30	MINISTARSTVO OBRANE	170.955	185.387	108,4	5.654	3,0	6.000	106,1
40	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	327.616	291.747	89,1	323.373	110,8	333.800	103,2
46	MINISTARSTVO OBITELJI, BRANitelja I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	235.427	240.406	102,1	249.638	103,8	260.135	104,2
48	MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	27.315	23.857	87,3	25.380	106,4	26.273	103,5
50	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA , RADA I PODUZETNIŠTVA	430.004	279.551	65,0	331.868	118,7	325.448	98,1
55	MINISTARSTVO KULTURE	563.033	570.891	101,4	576.692	101,0	590.343	102,4
60	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA	446.236	468.854	105,1	465.893	99,4	465.924	100,0
62	MINISTARSTVO REGIONALOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA	1.792.109	1.833.625	102,3	1.779.152	97,0	1.833.912	103,1
65	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	2.247.700	2.050.635	91,2	2.088.185	101,8	3.074.308	147,2
75	MINISTARSTVO ŽAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA	567.937	445.546	78,4	330.701	74,2	281.068	85,0
80	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA	1.852.354	2.029.949	109,6	2.212.179	109,0	1.976.783	89,4
90	MINISTARSTVO TURIZMA	163.875	161.416	98,5	152.608	94,5	163.082	106,9
100	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	765.466	815.284	106,5	804.267	98,6	777.671	96,7
106	HRVATSKA AKADEMIA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	10.281	11.621	113,0	13.144	113,1	13.144	100,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	157.183	161.158	102,5	180.379	111,9	192.793	106,9
115	FOND ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE	239.492	227.820	95,1	242.768	106,6	265.343	109,3
116	FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	165.233	175.547	106,2	180.419	102,8	184.874	102,5
120	URED PUČKOG PRAVOBranitelja	132	156	118,2	157	100,6	158	100,5
121	PRAVOBranitelj ZA DJECU	401	346	86,3	74	21,4	76	102,7
122	PRAVOBranitelj/ICA ZA RAVNOPRavnost SPOLOVA	93	99	106,5	99	100,0	99	100,0
123	PRAVOBranitelj ZA OSOBE S INVALIDitetom	1.050	310	29,5	225	72,6	225	100,0
140	DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	3.640	3.922	107,7	3.454	88,1	3.575	103,5
150	DRŽAVNI ZAVOD ZA NORMIZACIJU I MJERITELJSTVO	3.499	3.326	95,1	3.259	98,0	3.850	118,1
151	HRVATSKI ZAVOD ZA NORME	1.116	1.150	103,0	1.275	110,9	1.150	90,2
152	HRVATSKA AKREDITACIJA AGENCIJA	667	678	101,6	682	100,6	686	100,5
156	DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO	654	1.020	156,0	1.110	108,8	1.110	100,0
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	3.115	4.750	152,5	5.209	109,7	5.609	107,7
175	HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	345	450	130,4	472	104,9	472	100,0
180	DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA	23.434	24.196	103,2	17.626	72,8	18.527	105,1
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	880	780	88,6	780	100,0	780	100,0
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	172	180	104,6	191	106,0	195	102,1
220	HRVATSKI CENTAR ZA RAZMINIRANJE	4.375	4.345	99,3	2.345	54,0	2.445	104,3
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	3.175	3.378	106,4	3.396	100,5	3.416	100,6
230	KOMISIJA ZA ODNOSE S VJERSKIM ZAJEDNICAMA	19	20	105,3	20	100,0	20	100,0
235	HRVATSKA INFORMACIJSKO-DOKUMENTACIJSKA REFERALNA AGENCIJA	232	250	107,8	275	110,0	260	94,5
240	URED ZA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	920	600	65,2	600	100,0	600	100,0
244	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR	6.652	6.827	102,6	6.827	100,0	6.827	100,0
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	2.491	2.491	100,0	2.491	100,0	2.491	100,0
250	AGENCIJA ZA ŽAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	308	371	120,4	534	144,0	541	101,4
255	DRŽAVNI ZAVOD ZA ŽAŠTITU OD ZRAČENJA	391	3.000	766,6	92	3,1	92	100,0
260	DRŽAVNI ZAVOD ZA NUKLEARNU SIGURNOST	2.183	2.216	101,5	1.279	57,7	1.329	103,9

Izvor: Ministarstvo financija

#### **4.4.3. Odrednice rashoda izvanproračunskih korisnika u razdoblju 2009. – 2011.**

Ukupni rashodi izvanproračunskih korisnika u srednjoročnom razdoblju postupno će smanjivati svoj udio u bruto domaćem proizvodu, s 2,1% BDP-a u 2009. godini na 1,8% BDP-a u 2011. godini. Najznačajnije kategorije u ukupnim rashodima izvanproračunskih korisnika su materijali rashodi koji će iznositi u prosjeku 0,9% BDP-a te rashodi za nabavu nefinancijske imovine s prosječnim udjelom u BDP-u od 0,6% u narednom razdoblju. Rashodi za zaposlene i financijski rashodi u srednjoročnom razdoblju zadržat će se na razini od 0,1% BDP-a. Kapitale pomoći i ostali rashodi u prosjeku će iznositi pojedinačno 0,2% BDP-a.

*Tablica 17: Značajne stavke rashoda izvanproračunskih korisnika*

(% BDP-a)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>Ukupni rashodi</b>	<b>4,6</b>	<b>2,4</b>	<b>2,1</b>	<b>2,0</b>	<b>1,8</b>
rashodi za zaposlene	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
materijalni rashodi	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8
financijski rashodi	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
kapitalne pomoći	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2,2	0,6	0,6	0,6	0,5
ostalo	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2

*Izvor: Ministarstvo financija*

#### **4.4.4. Odrednice rashoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u razdoblju 2009. – 2011.**

Ukupni rashodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2009. godini zadržat će se na razini od 5,8% BDP-a, dok će se u 2010. i 2011. godini smanjiti za 0,1 postotni bod godišnje. Pritom, najznačajnija stavka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, materijalni rashodi, u srednjoročnom razdoblju kretat će se na razini od 1,7% BDP-a. Rashodi za zaposlene zadržat će se na razini od 1,0% BDP-a, a subvencije i ostali rashodi na razini od 0,4% BDP-a. Tekuće donacije zadržavaju se na prosječnoj razini od 0,5% BDP-a, dok se rashodi za nabavu nefinancijske imovine povećavaju s 1,8% BDP-a u 2009. godini na 2,2% BDP-a u 2011. godini. Naknade građanima i kućanstvima bilježit će udio u bruto domaćem proizvodu od 0,2%, a financijski rashodi i pomoći od 0,1%.

*Tablica 18: Značajne stavke rashoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*

(% BDP-a)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>Ukupni rashodi</b>	<b>5,8</b>	<b>5,8</b>	<b>5,8</b>	<b>5,7</b>	<b>5,6</b>
rashodi za zaposlene	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
materijalni rashodi	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
financijski rashodi	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
subvencije	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
pomoći	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
naknade građanima i kućanstvima	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
tekuće donacije	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1,5	1,6	1,8	2,0	2,2
ostalo	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4

*Napomena: Obuhvat 53 najveće jedinice (32 grada, 20 županije i Grad Zagreb)*

*Izvor: Ministarstvo financija*

## 4.5. Konsolidirana opća država u razdoblju 2009. – 2011.

Fiskalnu politiku u razdoblju od 2004. godine karakterizira provođenje kontinuirane i uspješne fiskalne prilagodbe. Ne samo da je rezultat takve politike direktno vidljiv u smanjivanju razine ukupnog manjka opće države već je vidljiv i u drugim pomacima ostvarenim u navedenom razdoblju koji su doprinijeli transparentnosti i učinkovitosti provođenja cjelokupne fiskalne politike u Republici Hrvatskoj. U narednom srednjoročnom razdoblju, fiskalna politika će ostati na putu provođenja daljnje fiskalne prilagodbe, a kao direktan rezultat u navedenom razdoblju doći će do daljnog smanjivanja razine ukupnog manjka opće države čime će država direktno ostvariti i nastaviti ostvarivati pozitivne učinke na ukupnu makroekonomsku stabilnost i otvaranju većeg prostora za ostale ekonomske čimbenike. U narednom srednjoročnom razdoblju ukupni manjak proračuna opće države, kao rezultat opisane usmjerenoosti fiskalne politike, doživjeti će prijelomni trenutak odnosno do konca promatranog razdoblja prerasti će u blagi višak. Dakle, fiskalnom prilagodbom će se ukupni manjak smanjiti s razine od 1,6% BDP-a, koliko je iznosio u 2007. godini, na razinu višku od 0,2% BDP-a u 2011. godini. U 2008. godini, ukupni manjak planira se ostvariti na razni od 1,3% BDP-a da bi u svakoj slijedećoj godini do konca promatranog srednjoročnog razdoblja dodatno bivao smanjivan za 0,5 postotnih bodova.

*Tablica 19: Proračun konsolidirane opće države 2007. – 2011.*

(000 HRK)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>127.912.071</b>	<b>137.936.953</b>	<b>145.644.331</b>	<b>155.813.183</b>	<b>167.594.690</b>
6 Prihodi poslovanja	126.621.570	136.767.255	144.333.588	154.553.158	166.382.242
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.290.501	1.169.698	1.310.743	1.260.025	1.212.448
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>132.269.346</b>	<b>141.779.289</b>	<b>148.456.933</b>	<b>156.906.233</b>	<b>166.707.401</b>
3 Rashodi poslovanja	119.229.851	131.410.261	137.465.739	145.700.106	155.252.230
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	13.039.495	10.369.028	10.991.194	11.206.127	11.455.171
<b>UKUPNI MANJAK / VIŠAK % BDP-a</b>	<b>-4.357.275</b> <b>-1,6</b>	<b>-3.842.337</b> <b>-1,3</b>	<b>-2.812.602</b> <b>-0,8</b>	<b>-1.093.050</b> <b>-0,3</b>	<b>887.289</b> <b>0,2</b>
<b>FINANCIRANJE</b>	<b>4.357.275</b>	<b>3.842.337</b>	<b>2.812.602</b>	<b>1.093.050</b>	<b>-887.289</b>
8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja	15.612.498	14.782.372	15.425.086	14.619.975	11.868.223
5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova	13.188.587	10.461.325	11.873.558	13.045.206	12.245.512
Promjena novca i depozita	-1.933.364	478.711	738.927	481.719	509.999

*Izvor: Ministarstvo financija*

Promatrajući kretanje ukupnog manjka/viška proračuna opće države u promatranom srednjoročnom razdoblju po razinama državne vlasti za zamijetiti je kako će daljnja fiskalna konsolidacija počivati na daljnjoj konsolidaciji državnog proračuna koji će već do 2010. godine u potpunosti biti uravnotežen nakon čega će ostvarivati viškove ukupnih prihoda nad ukupnim rashodima.

Tablica 20: Kretanje prihoda, rashoda i ukupnog manjka/viška proračuna opće države u srednjoročnom razdoblju

(000 HRK)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>DRŽAVNI PRORAČUN</b>					
Ukupni prihodi	108.819.280	118.408.500	124.924.074	133.504.219	143.523.534
% BDP-a	39,6	38,7	37,3	36,2	34,9
Ukupni rashodi	111.262.794	121.214.438	126.626.380	133.463.229	141.530.935
% BDP-a	40,4	39,6	37,8	36,2	34,4
Ukupni manjak/višak	-2.443.514	-2.805.938	-1.702.307	40.990	1.992.600
% BDP-a	-0,9	-0,9	-0,5	0,0	0,5
<b>IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI</b>					
Ukupni prihodi	10.520.161	6.509.404	5.998.461	6.155.762	6.368.286
% BDP-a	3,8	2,1	1,8	1,7	1,5
Ukupni rashodi	12.581.420	7.394.323	7.122.699	7.280.987	7.463.368
% BDP-a	4,6	2,4	2,1	2,0	1,8
Ukupni manjak/višak	-2.061.259	-884.918	-1.124.238	-1.125.225	-1.095.083
% BDP-a	-0,7	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
<b>LOKALNA DRŽAVA</b>					
Ukupni prihodi	16.239.383	17.581.818	19.386.283	21.137.474	23.034.274
% BDP-a	5,9	5,7	5,8	5,7	5,6
Ukupni rashodi	16.091.885	17.733.299	19.372.340	21.146.289	23.044.502
% BDP-a	5,8	5,8	5,8	5,7	5,6
Ukupni manjak/višak	147.498	-151.480	13.943	-8.816	-10.228
% BDP-a	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA</b>					
Ukupni prihodi	127.912.071	137.936.953	145.644.331	155.813.183	167.594.690
% BDP-a	46,5	45,1	43,4	42,2	40,8
Ukupni rashodi	132.269.346	141.779.289	148.456.933	156.906.233	166.707.401
% BDP-a	48,1	46,3	44,3	42,5	40,5
Ukupni manjak/višak	-4.357.275	-3.842.337	-2.812.602	-1.093.050	887.289
% BDP-a	-1,6	-1,3	-0,8	-0,3	0,2

Izvor: Ministarstvo financija

## 5. JAVNI DUG U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

### 5.1. Javni dug u razdoblju 2009. – 2011.

U ovom poglavlju daje se prikaz institucionalnog okvira upravljanja javnim dugom, te se izlažu glavne značajke politike zaduživanja i upravljanja javnim dugom Republike Hrvatske u razdoblju obuhvaćenim ovim Smjernicama. U cilju navedenog iznosi se struktura financiranja ukupnog manjka opće države, projekcija kretanja i struktura duga opće države i javnog duga, te se na kraju poglavlja izlažu rezultati testa osjetljivosti javnog duga na promjene glavnih makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja, što je jedan od modela kvantificiranja rizika vezanih za upravljanje javnim dugom.

Institucionalni okvir zaduživanja i upravljanja javnim dugom propisan je Zakonom o proračunu, koji kao osnovni cilj upravljanja javnim dugom navodi osiguranje finansijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika.

Strategija upravljanja javnim dugom u narednom trogodišnjem razdoblju zadržava bitne značajke politike upravljanja javnim dugom iz prethodnih godina, čime glavna odrednica kretanja javnog duga u srednjem roku ostaje daljnje smanjivanje njegova udjela u bruto domaćem proizvodu. Naime, proces fiskalne konsolidacije, koji je započeo 2004. godine i uspješno je nastavljen u narednim godinama, rezultirao je pozitivnim učincima i na kretanje javnog duga.

Planiranim nastavkom fiskalne prilagodbe u srednjem roku nastavit će se opadajući trend udjela javnog duga u BDP-u, uz istovremeno podmirivanje obveza iz prethodnih razdoblja prema roku njihovog dospijeća.

Tablica 21: Financiranje ukupnog manjka opće države u razdoblju 2007. – 2011.

(000 HRK)	2007.	Plan 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>FINANCIRANJE</b>	<b>4.357.275</b>	<b>3.842.337</b>	<b>2.812.602</b>	<b>1.093.050</b>	<b>-887.289</b>
Domaće	2.147.511	5.391.029	3.753.481	2.023.405	342.939
Zajmovi	-1.019.146	5.463.573	-1.490.665	-1.078.772	835.800
zaduživanje	1.438.626	7.081.093	1.479.155	1.750.603	1.894.073
otplate	2.457.773	1.617.520	2.969.820	2.829.375	1.058.273
Vrijednosni papiri	3.166.657	-72.543	5.244.146	3.102.177	-492.862
zaduživanje	7.219.218	2.889.336	5.528.804	6.405.534	1.795.566
otplate	4.052.560	2.961.880	284.658	3.303.356	2.288.428
Inozemno	-1.481.154	-914.584	575.483	522.023	257.064
Zajmovi	276.569	335.416	-674.517	-577.977	-392.936
zaduživanje	2.896.416	2.596.436	1.548.267	1.204.757	1.140.460
otplate	2.619.847	2.261.020	2.222.784	1.782.734	1.533.396
Vrijednosni papiri	-1.757.723	-1.250.000	1.250.000	1.100.000	650.000
zaduživanje	0	0	6.200.000	4.800.000	6.200.000
otplate	1.757.723	1.250.000	4.950.000	3.700.000	5.550.000
Izdaci za dane zajmove	1.316.458	1.066.781	1.013.473	1.002.840	1.033.582
Povrati danih zajmova	339.859	471.394	247.910	300.931	325.440
Izdaci za dionice i udjele	314.552	473.461	432.823	426.900	427.400
Primici od prodaje dionica i udjela	3.048.706	913.449	420.950	158.150	158.250
Promjena novca i depozita	-1.933.364	478.711	738.927	481.719	509.999

Izvor: Ministarstvo financija

Na temelju plana financiranja uočava se da će financiranje i dalje biti usmjereni dobrim dijelom na domaće izvore. Međutim, uvezši u obzir stabilnost kune te srednjoročnu perspektivu pridruživanja Europskoj uniji, dio zaduživanja vrijednosnim papirima do 2011. godine ostvariti će se u eurima na međunarodnom finansijskom tržištu.

Zaduživanje će se usmjeriti na instrumente s duljim rokom dospijeća, prvenstveno na obveznice s rokom od 5 i/ili 10 godina. Dospijeće novih zaduživanja nastojati će se prilagoditi kako bi se ujednačila dinamika dospijeća obveza i ravnomjerno rasporedio teret refinanciranja.

U razdoblju 2008. – 2011. dospijevaju 3 izdanja domaćih obveznica u ukupnom iznosu od 4 milijarde kuna i 200 milijuna eura.

U istom razdoblju dospijevaju 5 izdanja međunarodnih obveznica u ukupnom iznosu od 50 milijardi JPY i 1,75 milijardi eura.

*Tablica 22: Pregled obveznica Republike Hrvatske koje dospijevaju u razdoblju 2008. – 2011.*

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos (milijuni)	Kamatna stopa	Dospijeće
<b>DOMAĆE OBVEZNICE</b>					
Serija 04 D-08	28.05.2003.	HRK	1.000	6,13%	28.05.2008.
Serija 02 D-08	14.12.2001.	EUR	200	6,88%	14.12.2008.
Serija 08 D-10	08.03.2005.	HRK	3.000	6,75%	08.03.2010.
<b>INOZEMNE OBVEZNICE</b>					
Samurai IV 2008.	26.06.2002.	JPY	25.000	2,15%	26.06.2008.
Euro - EUR IV 2009.	11.02.2002.	EUR	500	6,25%	11.02.2009.
Samuraj V 2009.	26.06.2003.	JPY	25.000	1,23%	26.06.2009.
Euro - EUR V 2010.	24.02.2003.	EUR	500	4,63%	24.02.2010.
Euro - EUR III 2011.	06.03.2001.	EUR	750	6,75%	14.03.2011.

*Izvor: Ministarstvo financija*

Pod utjecajem kretanja proračunskog manjka/viška u promatranom srednjoročnom razdoblju doći će do daljnog opadanja udjela duga opće države u BDP-u. Javni dug će, osim kretanjem duga opće države, biti određen i kretanjem vrijednosti izdanih državnih jamstava. Tako će dug opće države ostvariti smanjenje svojega udjela u BDP-u s 37,8% u 2007. godini na razinu 27,7% BDP-a u 2011. godini. U istom razdoblju, javni dug će biti smanjen s 44,1% BDP-a u 2007. na 33,1% BDP-a u 2011. godini.

*Tablica 23: Projekcija kretanja i struktura duga opće države i javnog duga*

(% BDP-a)	2007.	Projekcija 2008.	Projekcija 2009.	Projekcija 2010.	Projekcija 2011.
<b>Ukupni manjak/višak</b>	-1,6	-1,3	-0,8	-0,3	0,2
<b>Dug opće države</b>	<b>37,8</b>	<b>35,3</b>	<b>33,3</b>	<b>30,8</b>	<b>27,7</b>
Inozemni	14,4	12,6	11,7	10,8	9,7
Domaći	23,4	22,6	21,6	20,0	17,9
<b>Javni dug</b>	<b>44,1</b>	<b>41,4</b>	<b>39,2</b>	<b>36,5</b>	<b>33,1</b>
Inozemni	18,0	16,1	15,1	14,0	12,8
Domaći	26,1	25,2	24,1	22,4	20,2

*Izvor: Ministarstvo financija*

## **5.2. Testovi osjetljivosti kretanja javnog duga**

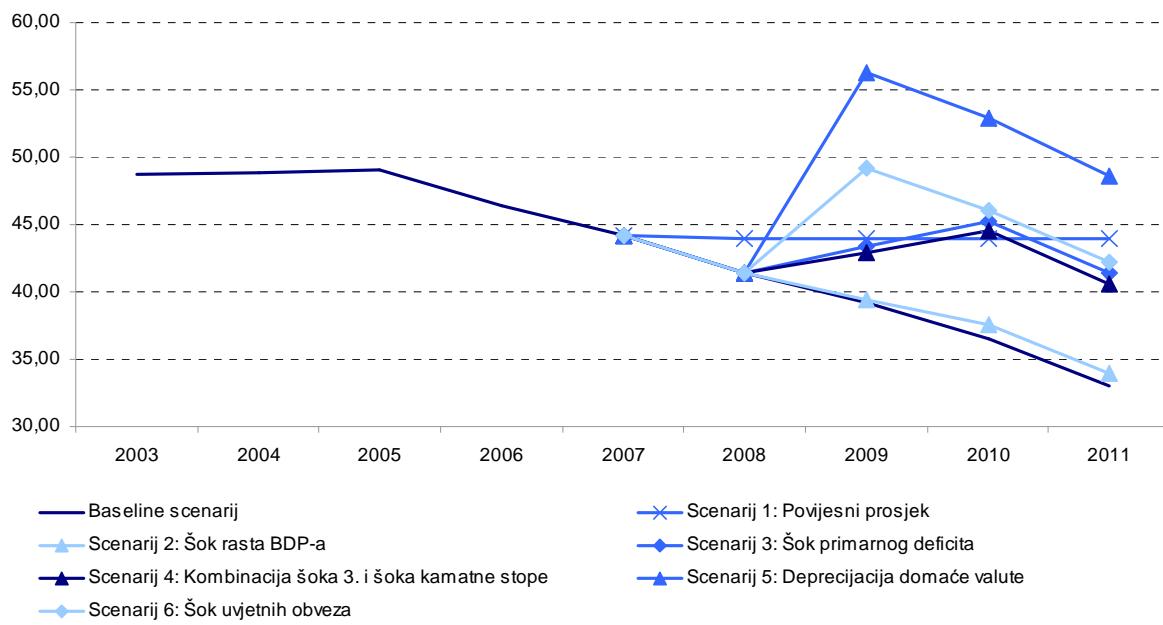
Obzirom da je kretanje javnog duga u izravnoj vezi s makroekonomskim uvjetima i pretpostavkama kao i uvjetima i pretpostavkama fiskalne politike, izuzetno je važno kontinuirano provođenje testova osjetljivosti javnog duga na promjene u tim uvjetima i pretpostavkama. Naime, provođenjem testova osjetljivosti moguće je identificirati čimbenike čije promijenjene pretpostavke generiraju najznačajnije izmjene u kretanju javnog duga i time predstavljaju najveći rizik, te osigurati uvjete da se isti izbjegne ili njegovi učinci ublaže. Test osjetljivosti provodi se postavljanjem osnovnog (*baseline*) scenarija koji se temelji na srednjoročnim makroekonomskim projekcijama. Potom se provode testovi niza alternativnih scenarija kojima se pretpostavljene veličine zadržavaju na određenoj (povijesnoj) razini ili podvrgavaju različitim šokovima. Šokovi su obično vezani za povijesne vrijednosti promatralih veličina i njihovu varijabilnost, ali mogu biti i proizvoljni.

Provedeni testovi osjetljivosti javnog duga ukazuju na to da najveći utjecaj na njegovo kretanje, odnosno rast, ima deprecijacija domaće valute, osobito prema euru. Razlog tome nalazi se u činjenici da je visok udio duga denominiran u stranoj valuti. Iz provedenog testa proizlazi da deprecijacija kune od 30% podiže veličinu javnog duga na preko 56% BDP-a.

Javni dug iskazuje pojačanu osjetljivost i na promjene u uvjetnim obvezama (jamstvima), što navodi na potrebu obuzdavanja njihova rasta i uklanjanja potrebe njihova izdavanja, odnosno restrukturiranja pojedinih sektora gospodarstva. Povrh navedenog, javni dug pokazuje izrazito nepovoljno srednjoročno kretanje na promjene primarnog manjka opće države budući da je on glavni generator duga, utoliko više što učinak početnog šoka jenjava sporo i prostire se do kraja promatranog razdoblja.

Testovi koji ispituju moguće učinke na kretanje javnog duga zadržavanja pretpostavki na povijesnim (prosječnim) vrijednostima ukazuju na promjenu trenda kretanja duga. Naime, u ovakvim uvjetima dolazi do blagog rasta udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu, što navodi na zaključak da bi u slučaju izostanka dalnjih pozitivnih pomaka u ekonomskoj i fiskalnoj politici u odnosu na „prosječne politike“ tijekom posljednjih nekoliko godina vodilo k dalnjem rastu duga. Ovakav rezultat ukazuje na nužnost nastavka procesa fiskalne prilagodbe u srednjoročnom razdoblju koja će se očitovati kroz smanjenje ukupnog manjka opće države i time smanjenje potrebe za zaduzivanjem, a uz nastavak procesa fiskalne konsolidacije važno je nastaviti i s provođenjem ključnih strukturnih reformi.

Grafikon 14: Kretanje udjela javnog duga u BDP-u prema različitim scenarijima (%)



Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 24: Rezultati testa osjetljivosti javnog duga

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
<b>I. Središnja srednjoročna projekcija</b>					
Javni dug u tome: dug denominiran u stranoj valuti	44,1 35,3	41,4 33,1	39,2 31,4	36,5 29,2	33,1 26,5
Promjena javnog duga	-2,3	-2,8	-2,2	-2,7	-3,4
Tokovi koji uzrokuju nastanak duga	-3,2	-2,9	-2,2	-2,7	-3,4
Primarni deficit	0,3	0,1	-0,2	-0,8	-1,2
Prihodi i potpore	46,0	44,7	43,1	41,9	40,5
Primarni izdaci (izdaci bez izdataka za kamate)	46,3	44,8	42,9	41,1	39,2
Automatska dinamika duga	-1,9	-2,3	-1,5	-1,6	-1,8
Doprinos razlike između kamatne stope i stope rasta	-1,8	-2,3	-1,5	-1,6	-1,8
u tome: doprinos realne kamatne stope	0,5	-0,6	0,2	0,5	0,5
u tome: doprinos realne stope rasta BDP-a	-2,4	-1,7	-1,7	-2,1	-2,3
Doprinos deprecijacije tečaja	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali identificirani tokovi koji uzrokuju nastanak duga	-1,6	-0,7	-0,5	-0,4	-0,3
Prihodi od privatizacije (minus)	-1,6	-0,7	-0,5	-0,4	-0,3
Priznate implikitive ili uvjetne obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo (npr. dokapitalizacija banaka)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rezidual, uključujući promjenu imovine	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0
<b>Ključne makroekonomske i fiskalne pretpostavke</b>					
Realna stope rasta BDP-a (%)	5,6	4,4	4,4	6,0	7,0
Prosječna nominalna kamatna stopa na javni dug (%)	5,5	5,5	5,5	5,6	5,8
Prosječna realna kamatna stopa (nominalna stopa umanjena za promjenu deflatora BDP-a, %)	1,5	-1,1	0,6	1,7	1,7
Nominalna aprecijacija (porast vrijednosti domaće valute izražene u eurima, u %)	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Stopa inflacije (deflator BDP-a, u %)	4,0	6,6	4,9	3,9	4,1
Rast realne primarne potrošnje (deflacionirane deflatorom BDP-a, u %)	7,8	0,9	-0,1	1,7	2,1
<b>II. Analiza osjetljivosti udjela javnog duga u BDP-u</b>					
1. Realna stope rasta BDP-a, realna kamatna stopa i primarni deficit u razdoblju 2009.-2011. na razini povijesnih prosjeka	44,1	43,9	43,9	44,0	44,0
2. Realna stope rasta BDP-a u 2009. i 2010. na razini povijesnog prosjeka umanjeno za dvije standardne devijacije	44,1	41,4	39,5	37,5	34,0
3. Primarni deficit u 2009. i 2010. na razini povijesnog prosjeka umanjeno za dvije standardne devijacije	44,1	41,4	43,4	45,2	41,3
4. Kombinacija scenarija 3. i šok realne kamatne stope od jedne standardne devijacije u 2009. i 2010.	44,1	41,4	42,9	44,5	40,6
5. Jednokratna deprecijacija od 30 posto u 2009.	44,1	41,4	56,3	52,9	48,6
6. Porast ostalih tokova koji uzrokuju porast duga (garancija) u visini od 10 posto BDP-a, u 2009.	44,1	41,4	49,2	46,1	42,2
<b>Povijesni vrijednosti ključnih varijabli (posljednjih 6 godina)</b>					
Primarni saldo	1,7	1,1			
Realna stope rasta BDP-a (u %)	5,0	0,6			
Nominalna kamatna stopa (u %) /6	5,5	0,1			
Realna kamatna stopa (u %)	1,9	0,3			
Stopa inflacije (deflator BDP-a, u %)	3,6	0,3			
Udio javnih prihoda u BDP-u	45,2	0,6			

Izvor: Ministarstvo financija

# PRILOZI

## Prilog 1: Državni proračun 2007. – 2011.

	Izvršenje 2007. 000 HRK	% BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	% BDP-a
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>108.819.280</b>	<b>39,6</b>	<b>118.408.500</b>	<b>38,7</b>	<b>124.924.074</b>	<b>37,3</b>	<b>133.504.219</b>	<b>36,2</b>	<b>143.523.534</b>	<b>34,9</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>108.320.595</b>	<b>39,4</b>	<b>118.051.097</b>	<b>38,6</b>	<b>124.579.456</b>	<b>37,2</b>	<b>133.255.319</b>	<b>36,1</b>	<b>143.257.211</b>	<b>34,8</b>
61 Prihodi od poreza	60.837.371	22,1	67.626.328	22,1	71.631.613	21,4	76.889.754	20,8	83.043.726	20,2
62 Doprinosi	37.203.486	13,5	41.370.661	13,5	44.127.843	13,2	47.452.810	12,9	50.761.869	12,3
63 Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar opće države	477.045	0,2	987.207	0,3	956.930	0,3	680.747	0,2	758.264	0,2
64 Prihodi od imovine	6.681.140	2,4	4.684.886	1,5	4.374.522	1,3	4.599.919	1,2	4.892.070	1,2
65 Prihodi od prodaje roba i usluga	2.574.424	0,9	2.839.841	0,9	2.917.634	0,9	3.022.692	0,8	3.144.280	0,8
66 Ostali prihodi	547.129	0,2	542.175	0,2	570.913	0,2	609.397	0,2	657.002	0,2
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>498.685</b>	<b>0,2</b>	<b>357.403</b>	<b>0,1</b>	<b>344.618</b>	<b>0,1</b>	<b>248.900</b>	<b>0,1</b>	<b>266.323</b>	<b>0,1</b>
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	19.557	0,0	70.000	0,0	20.000	0,0	20.000	0,0	21.400	0,0
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	281.171	0,1	282.603	0,1	324.618	0,1	228.900	0,1	244.923	0,1
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	197.957	0,1	4.800	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>111.262.794</b>	<b>40,4</b>	<b>121.214.438</b>	<b>39,6</b>	<b>126.626.380</b>	<b>37,8</b>	<b>133.463.229</b>	<b>36,2</b>	<b>141.530.935</b>	<b>34,4</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>108.218.889</b>	<b>39,3</b>	<b>117.326.523</b>	<b>38,3</b>	<b>122.654.890</b>	<b>36,6</b>	<b>129.842.543</b>	<b>35,2</b>	<b>138.256.237</b>	<b>33,6</b>
31 Rashodi za zaposlene	19.941.486	7,2	21.635.459	7,1	23.812.737	7,1	25.920.643	7,0	27.807.153	6,8
32 Materijalni rashodi	7.724.689	2,8	9.173.890	3,0	10.298.808	3,1	12.032.814	3,3	13.021.919	3,2
34 Financijski rashodi	5.066.148	1,8	5.540.793	1,8	5.412.192	1,6	4.853.764	1,3	4.404.696	1,1
35 Subvencije	6.492.010	2,4	7.552.872	2,5	7.001.849	2,1	7.013.656	1,9	7.293.693	1,8
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	8.312.098	3,0	6.033.560	2,0	6.338.655	1,9	6.561.509	1,8	6.940.026	1,7
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	55.122.125	20,0	59.717.980	19,5	62.183.324	18,6	65.638.922	17,8	69.580.612	16,9
38 Ostali rashodi	5.560.333	2,0	7.671.970	2,5	7.607.323	2,3	7.821.235	2,1	9.208.139	2,2
<b>4 Rashodi za nabavu nefinansijske imovine</b>	<b>3.043.906</b>	<b>1,1</b>	<b>3.887.915</b>	<b>1,3</b>	<b>3.971.491</b>	<b>1,2</b>	<b>3.620.686</b>	<b>1,0</b>	<b>3.274.697</b>	<b>0,8</b>
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	90.848	0,0	213.732	0,1	213.296	0,1	142.430	0,0	148.014	0,0
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	2.633.288	1,0	3.253.883	1,1	3.469.274	1,0	3.142.710	0,9	2.781.776	0,7
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	9.620	0,0	6.158	0,0	6.220	0,0	6.270	0,0	6.320	0,0
44 Strateške zabine	36.574	0,0	124.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	273.575	0,1	290.141	0,1	272.701	0,1	319.276	0,1	328.588	0,1
<b>UKUPNI MANJAK(-) / VIŠAK(+)</b>	<b>-2.443.514</b>	<b>-0,9</b>	<b>-2.805.938</b>	<b>-0,9</b>	<b>-1.702.307</b>	<b>-0,5</b>	<b>40.990</b>	<b>0,0</b>	<b>1.992.600</b>	<b>0,5</b>
<b>NETO FINANCIRANJE</b>	<b>2.443.514</b>	<b>0,9</b>	<b>2.805.938</b>	<b>0,9</b>	<b>1.702.307</b>	<b>0,5</b>	<b>-40.990</b>	<b>0,0</b>	<b>-1.992.600</b>	<b>-0,5</b>
<b>PROMJENA U STANJU DEPOZITA</b>	<b>-1.932.875</b>	<b>-0,7</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>
<b>8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja</b>	<b>11.546.709</b>	<b>4,2</b>	<b>12.168.825</b>	<b>4,0</b>	<b>12.615.770</b>	<b>3,8</b>	<b>11.960.147</b>	<b>3,2</b>	<b>9.090.168</b>	<b>2,2</b>
81 Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	163.349	0,1	368.961	0,1	168.960	0,1	220.000	0,1	240.168	0,1
82 Primici od prodaje vrijednosnih papira	7.702.981	2,8	3.500.000	1,1	11.578.804	3,5	11.055.534	3,0	8.200.000	2,0
83 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	2.931.580	1,1	652.699	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
84 Primici od zaduživanja	748.798	0,3	7.647.166	2,5	868.005	0,3	684.613	0,2	650.000	0,2
<b>5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova</b>	<b>11.036.069</b>	<b>4,0</b>	<b>9.362.887</b>	<b>3,1</b>	<b>10.913.463</b>	<b>3,3</b>	<b>12.001.137</b>	<b>3,3</b>	<b>11.082.768</b>	<b>2,7</b>
51 Izdaci za dane zajmove	837.699	0,3	698.221	0,2	731.435	0,2	712.882	0,2	739.757	0,2
53 Izdaci za dionice i udjela u glavnici	244.041	0,1	437.961	0,1	384.423	0,1	378.000	0,1	378.000	0,1
54 Izdaci za otplate glavnice primljenih zajmova	4.013.761	1,5	3.193.480	1,0	4.572.264	1,4	3.916.217	1,1	1.781.467	0,4
55 Izdaci za otplate glavnice za izdane vrijednosne papire	5.940.569	2,2	5.033.226	1,6	5.225.341	1,6	6.994.039	1,9	8.183.544	2,0

Izvor: Ministarstvo financija

*Prilog 2: Izvanproračunski korisnici 2007. – 2011.*

	Izvršenje 2007. 000 HRK	% BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	% BDP-a
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>10.520.161</b>	<b>3,8</b>	<b>6.509.404</b>	<b>2,1</b>	<b>5.998.461</b>	<b>1,8</b>	<b>6.155.762</b>	<b>1,7</b>	<b>6.368.286</b>	<b>1,5</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>10.465.140</b>	<b>3,8</b>	<b>6.428.134</b>	<b>2,1</b>	<b>5.948.361</b>	<b>1,8</b>	<b>6.105.662</b>	<b>1,7</b>	<b>6.318.186</b>	<b>1,5</b>
61 Prihodi od poreza	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
62 Doprinosi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
63 Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	5.547.133	2,0	2.272.350	0,7	2.108.608	0,6	2.206.146	0,6	2.328.027	0,6
64 Prihodi od imovine	1.797.762	0,7	528.539	0,2	508.307	0,2	560.060	0,2	595.063	0,1
65 Prihodi od prodaje roba i usluga	3.068.093	1,1	3.592.516	1,2	3.308.906	1,0	3.316.916	0,9	3.372.556	0,8
66 Ostali prihodi	52.152	0,0	34.729	0,0	22.540	0,0	22.540	0,0	22.540	0,0
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>55.021</b>	<b>0,0</b>	<b>81.270</b>	<b>0,0</b>	<b>50.100</b>	<b>0,0</b>	<b>50.100</b>	<b>0,0</b>	<b>50.100</b>	<b>0,0</b>
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	0	0,0	21.800	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	55.021	0,0	59.470	0,0	50.100	0,0	50.100	0,0	50.100	0,0
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>12.581.420</b>	<b>4,6</b>	<b>7.394.323</b>	<b>2,4</b>	<b>7.122.699</b>	<b>2,1</b>	<b>7.280.987</b>	<b>2,0</b>	<b>7.463.368</b>	<b>1,8</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>6.609.484</b>	<b>2,4</b>	<b>5.432.357</b>	<b>1,8</b>	<b>5.125.826</b>	<b>1,5</b>	<b>5.244.698</b>	<b>1,4</b>	<b>5.412.684</b>	<b>1,3</b>
31 Rashodi za zaposlene	591.799	0,2	301.424	0,1	331.142	0,1	357.592	0,1	381.262	0,1
32 Materijalni rashodi	3.308.703	1,2	3.273.187	1,1	3.137.166	0,9	3.260.954	0,9	3.416.521	0,8
34 Finansijski rashodi	1.035.071	0,4	217.403	0,1	213.206	0,1	257.776	0,1	302.416	0,1
35 Subvencije	18.553	0,0	23.318	0,0	26.450	0,0	32.082	0,0	38.506	0,0
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	680.220	0,2	416.557	0,1	526.266	0,2	431.978	0,1	353.882	0,1
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	523	0,0	2.000	0,0	30.000	0,0	30.000	0,0	30.000	0,0
38 Ostali rashodi	974.615	0,4	1.198.468	0,4	861.595	0,3	874.316	0,2	890.097	0,2
<b>4 Rashodi za nabavu nefinansijske imovine</b>	<b>5.971.936</b>	<b>2,2</b>	<b>1.961.966</b>	<b>0,6</b>	<b>1.996.873</b>	<b>0,6</b>	<b>2.036.288</b>	<b>0,6</b>	<b>2.050.684</b>	<b>0,5</b>
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	496.327	0,2	267.800	0,1	230.515	0,1	221.530	0,1	213.131	0,1
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5.265.714	1,9	1.577.166	0,5	1.681.358	0,5	1.719.758	0,5	1.731.377	0,4
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
44 Strateške zalihе	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	209.895	0,1	117.000	0,0	85.000	0,0	95.000	0,0	106.176	0,0
<b>UKUPNI MANJAK(-) / VISAK(+)</b>	<b>-2.061.259</b>	<b>-0,7</b>	<b>-884.918</b>	<b>-0,3</b>	<b>-1.124.238</b>	<b>-0,3</b>	<b>-1.125.225</b>	<b>-0,3</b>	<b>-1.095.083</b>	<b>-0,3</b>
<b>NETO FINANCIRANJE</b>	<b>2.061.259</b>	<b>0,7</b>	<b>884.918</b>	<b>0,3</b>	<b>1.124.238</b>	<b>0,3</b>	<b>1.125.225</b>	<b>0,3</b>	<b>1.095.083</b>	<b>0,3</b>
<b>PROMJENA U STANJU DEPOZITA</b>	<b>-141.648</b>	<b>-0,1</b>	<b>478.711</b>	<b>0,2</b>	<b>738.927</b>	<b>0,2</b>	<b>481.719</b>	<b>0,1</b>	<b>509.999</b>	<b>0,1</b>
<b>8 Primici od finansijske imovine i zaduživanja</b>	<b>3.548.268</b>	<b>1,3</b>	<b>2.022.354</b>	<b>0,7</b>	<b>2.315.646</b>	<b>0,7</b>	<b>2.142.899</b>	<b>0,6</b>	<b>2.259.214</b>	<b>0,5</b>
81 Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	96.262	0,0	12.534	0,0	8.550	0,0	11.050	0,0	14.050	0,0
82 Primici od prodaje vrijednosnih papira	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
83 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	91.801	0,0	232.750	0,1	392.950	0,1	130.150	0,0	130.250	0,0
84 Primici od zaduživanja	3.360.205	1,2	1.777.070	0,6	1.914.146	0,6	2.001.699	0,5	2.114.914	0,5
<b>5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova</b>	<b>1.628.657</b>	<b>0,6</b>	<b>658.725</b>	<b>0,2</b>	<b>452.481</b>	<b>0,1</b>	<b>535.955</b>	<b>0,1</b>	<b>654.132</b>	<b>0,2</b>
51 Izdaci za dane zajmove	305.522	0,1	251.040	0,1	129.518	0,0	137.438	0,0	141.305	0,0
53 Izdaci za dionice i udjela u glavnici	26.105	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	767.030	0,3	407.685	0,1	322.963	0,1	398.517	0,1	512.827	0,1
55 Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	530.000	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

*Izvor: Ministarstvo financija*

*Prilog 3: Konsolidirana središnja država 2007. – 2011.*

	Izvršenje 2007. 000 HRK	% BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	% BDP-a
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>113.845.441</b>	<b>41,4</b>	<b>122.665.554</b>	<b>40,1</b>	<b>128.813.927</b>	<b>38,4</b>	<b>137.453.835</b>	<b>37,2</b>	<b>147.563.793</b>	<b>35,9</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>113.291.735</b>	<b>41,2</b>	<b>122.226.881</b>	<b>39,9</b>	<b>128.419.209</b>	<b>38,3</b>	<b>137.154.835</b>	<b>37,2</b>	<b>147.247.370</b>	<b>35,8</b>
61 Prihodi od poreza	60.837.371	22,1	67.626.328	22,1	71.631.613	21,4	76.889.754	20,8	83.043.726	20,2
62 Doprinosi	37.203.486	13,5	41.370.661	13,5	44.127.843	13,2	47.452.810	12,9	50.761.869	12,3
63 Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	530.178	0,2	1.007.207	0,3	956.930	0,3	680.747	0,2	758.264	0,2
64 Prihodi od imovine	8.476.902	3,1	5.213.424	1,7	4.882.829	1,5	5.159.979	1,4	5.487.133	1,3
65 Prihodi od prodaje roba i usluga	5.642.517	2,1	6.432.358	2,1	6.226.540	1,9	6.339.608	1,7	6.516.836	1,6
66 Ostali prihodi	599.281	0,2	576.904	0,2	593.453	0,2	631.937	0,2	679.542	0,2
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>553.706</b>	<b>0,2</b>	<b>438.673</b>	<b>0,1</b>	<b>394.718</b>	<b>0,1</b>	<b>299.000</b>	<b>0,1</b>	<b>316.423</b>	<b>0,1</b>
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	19.557	0,0	91.800	0,0	20.000	0,0	20.000	0,0	21.400	0,0
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	336.192	0,1	342.073	0,1	374.718	0,1	279.000	0,1	295.023	0,1
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	197.957	0,1	4.800	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>118.350.214</b>	<b>43,0</b>	<b>126.356.411</b>	<b>41,3</b>	<b>131.640.471</b>	<b>39,3</b>	<b>138.538.070</b>	<b>37,5</b>	<b>146.666.276</b>	<b>35,7</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>109.334.373</b>	<b>39,7</b>	<b>120.506.530</b>	<b>39,4</b>	<b>125.672.107</b>	<b>37,5</b>	<b>132.881.095</b>	<b>36,0</b>	<b>141.340.895</b>	<b>34,4</b>
31 Rashodi za zaposlene	20.533.285	7,5	21.936.882	7,2	24.143.879	7,2	26.278.235	7,1	28.188.414	6,9
32 Materijalni rashodi	11.033.392	4,0	12.447.078	4,1	13.435.974	4,0	15.293.768	4,1	16.438.441	4,0
34 Financijski rashodi	6.101.219	2,2	5.758.196	1,9	5.625.399	1,7	5.111.540	1,4	4.707.112	1,1
35 Subvencije	6.510.563	2,4	7.576.190	2,5	7.028.299	2,1	7.045.738	1,9	7.332.199	1,8
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	3.498.317	1,3	4.197.766	1,4	4.756.313	1,4	4.787.342	1,3	4.965.882	1,2
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	55.122.649	20,0	59.719.980	19,5	62.213.324	18,6	65.668.922	17,8	69.610.612	16,9
38 Ostali rashodi	6.534.948	2,4	8.870.438	2,9	8.468.919	2,5	8.695.551	2,4	10.098.236	2,5
<b>4 Rashodi za nabavu nefinansijske imovine</b>	<b>9.015.841</b>	<b>3,3</b>	<b>5.849.881</b>	<b>1,9</b>	<b>5.968.364</b>	<b>1,8</b>	<b>5.656.974</b>	<b>1,5</b>	<b>5.325.381</b>	<b>1,3</b>
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	587.175	0,2	481.532	0,2	443.811	0,1	363.960	0,1	361.145	0,1
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	7.899.001	2,9	4.831.049	1,6	5.150.632	1,5	4.862.469	1,3	4.513.152	1,1
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	9.620	0,0	6.158	0,0	6.220	0,0	6.270	0,0	6.320	0,0
44 Strateške zalihе	36.574	0,0	124.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	483.470	0,2	407.141	0,1	357.701	0,1	414.276	0,1	434.764	0,1
0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0	-4.504.773	-1,6	-3.690.856	-1,2	-2.826.545	-0,8	-1.084.235	-0,3	897.517	0,2
<b>NETO FINANCIRANJE</b>	<b>4.504.773</b>	<b>1,6</b>	<b>3.690.856</b>	<b>1,2</b>	<b>2.826.545</b>	<b>0,8</b>	<b>1.084.235</b>	<b>0,3</b>	<b>-897.517</b>	<b>-0,2</b>
<b>PROMJENA U STANJU DEPOZITA</b>	<b>-2.074.523</b>	<b>-0,8</b>	<b>478.711</b>	<b>0,2</b>	<b>738.927</b>	<b>0,2</b>	<b>481.719</b>	<b>0,1</b>	<b>509.999</b>	<b>0,1</b>
<b>8 Primici od finansijske imovine i zaduzivanja</b>	<b>15.094.977</b>	<b>5,5</b>	<b>14.191.179</b>	<b>4,6</b>	<b>14.931.416</b>	<b>4,5</b>	<b>14.103.046</b>	<b>3,8</b>	<b>11.349.382</b>	<b>2,8</b>
81 Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	259.611	0,1	381.494	0,1	177.510	0,1	231.050	0,1	254.218	0,1
82 Primici od prodaje vrijednosnih papira	7.702.981	2,8	3.500.000	1,1	11.578.804	3,5	11.055.534	3,0	8.200.000	2,0
83 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	3.023.381	1,1	885.449	0,3	392.950	0,1	130.150	0,0	130.250	0,0
84 Primici od zaduzivanja	4.109.002	1,5	9.424.236	3,1	2.782.152	0,8	2.686.312	0,7	2.764.914	0,7
<b>5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova</b>	<b>12.664.726</b>	<b>4,6</b>	<b>10.021.612</b>	<b>3,3</b>	<b>11.365.945</b>	<b>3,4</b>	<b>12.537.093</b>	<b>3,4</b>	<b>11.736.899</b>	<b>2,9</b>
51 Izdaci za dane zajmove	1.143.221	0,4	949.261	0,3	860.953	0,3	850.320	0,2	881.062	0,2
53 Izdaci za dionice i udjeli u glavnici	270.146	0,1	437.961	0,1	384.423	0,1	378.000	0,1	378.000	0,1
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	4.780.791	1,7	3.601.164	1,2	4.895.228	1,5	4.314.734	1,2	2.294.293	0,6
55 Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	6.470.569	2,4	5.033.226	1,6	5.225.341	1,6	6.994.039	1,9	8.183.544	2,0

*Izvor: Ministarstvo financija*

*Prilog 4: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave 2007. – 2011.*

	Izvršenje 2007. 000 HRK	% BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	% BDP-a
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>16.239.383</b>	<b>5,9</b>	<b>17.581.818</b>	<b>5,7</b>	<b>19.386.283</b>	<b>5,8</b>	<b>21.137.474</b>	<b>5,7</b>	<b>23.034.274</b>	<b>5,6</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>15.502.588</b>	<b>5,6</b>	<b>16.850.793</b>	<b>5,5</b>	<b>18.470.258</b>	<b>5,5</b>	<b>20.176.449</b>	<b>5,5</b>	<b>22.138.249</b>	<b>5,4</b>
61 Prihodi od poreza	9.138.417	3,3	9.967.245	3,3	10.665.429	3,2	11.441.525	3,1	12.295.850	3,0
62 Doprinosi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
63 Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar opće države	2.136.105	0,8	2.327.188	0,8	2.574.312	0,8	2.798.428	0,8	3.025.991	0,7
64 Prihodi od imovine	1.047.565	0,4	1.151.459	0,4	1.249.813	0,4	1.370.421	0,4	1.519.390	0,4
65 Prihodi od prodaje roba i usluga	3.096.583	1,1	3.315.155	1,1	3.885.195	1,2	4.463.184	1,2	5.185.024	1,3
66 Ostali prihodi	83.918	0,0	89.746	0,0	95.509	0,0	102.891	0,0	111.995	0,0
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>736.795</b>	<b>0,3</b>	<b>731.025</b>	<b>0,2</b>	<b>916.025</b>	<b>0,3</b>	<b>961.025</b>	<b>0,3</b>	<b>896.025</b>	<b>0,2</b>
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	464.168	0,2	450.000	0,1	630.000	0,2	670.000	0,2	595.000	0,1
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	272.627	0,1	281.025	0,1	286.025	0,1	291.025	0,1	301.025	0,1
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>16.091.885</b>	<b>5,8</b>	<b>17.733.299</b>	<b>5,8</b>	<b>19.372.340</b>	<b>5,8</b>	<b>21.146.289</b>	<b>5,7</b>	<b>23.044.502</b>	<b>5,6</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>12.068.231</b>	<b>4,4</b>	<b>13.214.152</b>	<b>4,3</b>	<b>14.349.509</b>	<b>4,3</b>	<b>15.597.137</b>	<b>4,2</b>	<b>16.914.712</b>	<b>4,1</b>
31 Rashodi za zaposlene	2.818.919	1,0	3.127.756	1,0	3.406.651	1,0	3.719.362	1,0	4.050.058	1,0
32 Materijalni rashodi	4.936.422	1,8	5.311.044	1,7	5.819.891	1,7	6.354.133	1,7	6.883.350	1,7
34 Financijski rashodi	205.511	0,1	235.567	0,1	260.745	0,1	289.056	0,1	325.050	0,1
35 Subvencije	993.791	0,4	1.129.431	0,4	1.212.879	0,4	1.298.061	0,4	1.394.379	0,3
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	334.732	0,1	365.232	0,1	397.852	0,1	429.620	0,1	461.779	0,1
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	593.351	0,2	637.852	0,2	637.852	0,2	640.000	0,2	650.000	0,2
38 Ostali rashodi	2.185.504	0,8	2.407.269	0,8	2.613.640	0,8	2.866.906	0,8	3.150.097	0,8
<b>4 Rashodi za nabavu nefinansijske imovine</b>	<b>4.023.654</b>	<b>1,5</b>	<b>4.519.147</b>	<b>1,5</b>	<b>5.022.830</b>	<b>1,5</b>	<b>5.549.152</b>	<b>1,5</b>	<b>6.129.790</b>	<b>1,5</b>
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	286.233	0,1	290.000	0,1	305.000	0,1	280.000	0,1	335.000	0,1
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	3.242.151	1,2	3.683.006	1,2	4.124.392	1,2	4.629.345	1,3	5.101.584	1,2
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	196	0,0	200	0,0	220	0,0	240	0,0	250	0,0
44 Strateške zalihе	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	495.073	0,2	545.941	0,2	593.218	0,2	639.568	0,2	692.956	0,2
<b>UKUPNI MANJAK(-) / VISA(+)</b>	<b>147.498</b>	<b>0,1</b>	<b>-151.480</b>	<b>0,0</b>	<b>13.943</b>	<b>0,0</b>	<b>-8.816</b>	<b>0,0</b>	<b>-10.228</b>	<b>0,0</b>
<b>NETO FINANCIRANJE</b>	<b>-147.498</b>	<b>-0,1</b>	<b>151.480</b>	<b>0,0</b>	<b>-13.943</b>	<b>0,0</b>	<b>8.816</b>	<b>0,0</b>	<b>10.228</b>	<b>0,0</b>
<b>PROMJENA U STANJU DEPOZITA</b>	<b>141.159</b>	<b>0,1</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>
<b>8 Primici od finansijske imovine i zaduzivanja</b>	<b>517.522</b>	<b>0,2</b>	<b>591.193</b>	<b>0,2</b>	<b>493.670</b>	<b>0,1</b>	<b>516.929</b>	<b>0,1</b>	<b>518.841</b>	<b>0,1</b>
81 Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	80.247	0,0	89.900	0,0	70.400	0,0	69.881	0,0	71.222	0,0
82 Primici od prodaje vrijednosnih papira	185.910	0,1	220.000	0,1	150.000	0,0	150.000	0,0	150.000	0,0
822 Obveznice	185.910	0,1	220.000	0,1	150.000	0,0	150.000	0,0	150.000	0,0
83 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	25.324	0,0	28.000	0,0	28.000	0,0	28.000	0,0	28.000	0,0
84 Primici od zaduzivanja	226.040	0,1	253.293	0,1	245.270	0,1	269.048	0,1	269.619	0,1
<b>5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova</b>	<b>523.861</b>	<b>0,2</b>	<b>439.713</b>	<b>0,1</b>	<b>507.613</b>	<b>0,2</b>	<b>508.113</b>	<b>0,1</b>	<b>508.613</b>	<b>0,1</b>
51 Izdaci za dane zajmove	173.237	0,1	117.520	0,0	152.520	0,0	152.520	0,0	152.520	0,0
53 Izdaci za dionice i udjеле u glavnici	44.407	0,0	35.500	0,0	48.400	0,0	48.900	0,0	49.400	0,0
54 Izdaci za otplatu glavnice primjenih zajmova	296.829	0,1	277.376	0,1	297.376	0,1	297.376	0,1	297.376	0,1
55 Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	9.389	0,0	9.317	0,0	9.317	0,0	9.317	0,0	9.317	0,0

Napomena: Obuhvat 53 najveće jedinice (32 grada, 20 županija i Grad Zagreb)

Izvor: Ministarstvo financija

*Prilog 5: Konsolidirana opća država 2007. – 2011.*

	Izvršenje 2007. 000 HRK	% BDP-a	Plan 2008. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2009. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2010. 000 HRK	% BDP-a	Projekcija 2011. 000 HRK	% BDP-a
<b>UKUPNI PRIHODI (6+7)</b>	<b>127.912.071</b>	<b>46,5</b>	<b>137.936.953</b>	<b>45,1</b>	<b>145.644.331</b>	<b>43,4</b>	<b>155.813.183</b>	<b>42,2</b>	<b>167.594.690</b>	<b>40,8</b>
<b>6 Prihodi poslovanja</b>	<b>126.621.570</b>	<b>46,0</b>	<b>136.767.255</b>	<b>44,7</b>	<b>144.333.588</b>	<b>43,1</b>	<b>154.553.158</b>	<b>41,9</b>	<b>166.382.242</b>	<b>40,5</b>
61 Prihodi od poreza	69.975.788	25,4	77.593.573	25,3	82.297.042	24,6	88.331.279	23,9	95.339.576	23,2
62 Doprinosi	37.203.486	13,5	41.370.661	13,5	44.127.843	13,2	47.452.810	12,9	50.761.869	12,3
63 Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar opće države	493.529	0,2	1.023.974	0,3	975.365	0,3	701.049	0,2	780.878	0,2
64 Prihodi od imovine	9.526.467	3,5	6.364.884	2,1	6.132.642	1,8	6.530.399	1,8	7.006.523	1,7
65 Prihodi od prodaje roba i usluga	8.739.100	3,2	9.747.512	3,2	10.111.735	3,0	10.802.792	2,9	11.701.860	2,8
66 Ostali prihodi	683.199	0,2	666.650	0,2	688.962	0,2	734.828	0,2	791.537	0,2
<b>7 Prihodi od prodaje nefinansijske imovine</b>	<b>1.290.501</b>	<b>0,5</b>	<b>1.169.698</b>	<b>0,4</b>	<b>1.310.743</b>	<b>0,4</b>	<b>1.260.025</b>	<b>0,3</b>	<b>1.212.448</b>	<b>0,3</b>
71 Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	483.725	0,2	541.800	0,2	650.000	0,2	690.000	0,2	616.400	0,1
72 Prihodi od prodaje proizvedene imovine	608.819	0,2	623.098	0,2	660.743	0,2	570.025	0,2	596.048	0,1
74 Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	197.957	0,1	4.800	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
<b>UKUPNI RASHODI (3+4)</b>	<b>132.269.346</b>	<b>48,1</b>	<b>141.779.289</b>	<b>46,3</b>	<b>148.456.933</b>	<b>44,3</b>	<b>156.906.233</b>	<b>42,5</b>	<b>166.707.401</b>	<b>40,5</b>
<b>3 Rashodi poslovanja</b>	<b>119.229.851</b>	<b>43,3</b>	<b>131.410.261</b>	<b>42,9</b>	<b>137.465.739</b>	<b>41,0</b>	<b>145.700.106</b>	<b>39,5</b>	<b>155.252.230</b>	<b>37,8</b>
31 Rashodi za zaposlene	23.352.205	8,5	25.064.639	8,2	27.550.530	8,2	29.997.597	8,1	32.238.472	7,8
32 Materijalni rashodi	15.969.814	5,8	17.758.121	5,8	19.255.865	5,7	21.647.901	5,9	23.321.791	5,7
34 Financijski rashodi	6.306.730	2,3	5.993.763	2,0	5.886.144	1,8	5.400.596	1,5	5.032.162	1,2
35 Subvencije	7.504.354	2,7	8.705.621	2,8	8.241.178	2,5	8.343.799	2,3	8.726.577	2,1
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	1.660.296	0,6	2.252.578	0,7	2.598.287	0,8	2.438.835	0,7	2.424.283	0,6
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	55.715.999	20,3	60.357.832	19,7	62.851.176	18,7	66.308.922	18,0	70.260.612	17,1
38 Ostali rashodi	8.720.452	3,2	11.277.706	3,7	11.062.558	3,3	11.562.457	3,1	13.248.333	3,2
<b>4 Rashodi za nabavu nefinansijske imovine</b>	<b>13.039.495</b>	<b>4,7</b>	<b>10.369.028</b>	<b>3,4</b>	<b>10.991.194</b>	<b>3,3</b>	<b>11.206.127</b>	<b>3,0</b>	<b>11.455.171</b>	<b>2,8</b>
41 Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	873.408	0,3	771.532	0,3	748.811	0,2	643.960	0,2	696.145	0,2
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	11.141.152	4,1	8.514.055	2,8	9.275.024	2,8	9.491.813	2,6	9.614.736	2,3
43 Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	9.817	0,0	6.358	0,0	6.440	0,0	6.510	0,0	6.570	0,0
44 Strateške zalihе	36.574	0,0	124.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0	10.000	0,0
45 Rashodi za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini	978.544	0,4	953.082	0,3	950.919	0,3	1.053.843	0,3	1.127.720	0,3
<b>UKUPNI MANJAK(-) / VISA(+)</b>	<b>-4.357.275</b>	<b>-1,6</b>	<b>-3.842.337</b>	<b>-1,3</b>	<b>-2.812.602</b>	<b>-0,8</b>	<b>-1.093.050</b>	<b>-0,3</b>	<b>887.289</b>	<b>0,2</b>
<b>NETO FINANCIRANJE</b>	<b>4.357.275</b>	<b>1,6</b>	<b>3.842.337</b>	<b>1,3</b>	<b>2.812.602</b>	<b>0,8</b>	<b>1.093.050</b>	<b>0,3</b>	<b>-887.289</b>	<b>-0,2</b>
<b>PROMJENA U STANJU DEPOZITA</b>	<b>-1.933.364</b>	<b>-0,7</b>	<b>478.711</b>	<b>0,2</b>	<b>738.927</b>	<b>0,2</b>	<b>481.719</b>	<b>0,1</b>	<b>509.999</b>	<b>0,1</b>
<b>8 Primici od finansijske imovine i zaduzivanja</b>	<b>15.612.498</b>	<b>5,7</b>	<b>14.782.372</b>	<b>4,8</b>	<b>15.425.086</b>	<b>4,6</b>	<b>14.619.975</b>	<b>4,0</b>	<b>11.868.223</b>	<b>2,9</b>
81 Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	339.859	0,1	471.394	0,2	247.910	0,1	300.931	0,1	325.440	0,1
82 Primici od prodaje vrijednosnih papira	7.888.892	2,9	3.720.000	1,2	11.728.804	3,5	11.205.534	3,0	8.350.000	2,0
83 Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	3.048.706	1,1	913.449	0,3	420.950	0,1	158.150	0,0	158.250	0,0
84 Primici od zaduzivanja	4.335.042	1,6	9.677.529	3,2	3.027.422	0,9	2.955.360	0,8	3.034.533	0,7
<b>5 Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova</b>	<b>13.188.587</b>	<b>4,8</b>	<b>10.461.325</b>	<b>3,4</b>	<b>11.873.558</b>	<b>3,5</b>	<b>13.045.206</b>	<b>3,5</b>	<b>12.245.512</b>	<b>3,0</b>
51 Izdaci za dane zajmove	1.316.458	0,5	1.066.781	0,3	1.013.473	0,3	1.002.840	0,3	1.033.582	0,3
53 Izdaci za dionice i udjeli u glavnici	314.552	0,1	473.461	0,2	432.823	0,1	426.900	0,1	427.400	0,1
54 Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	5.077.619	1,8	3.878.540	1,3	5.192.603	1,5	4.612.109	1,2	2.591.669	0,6
55 Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire	6.479.957	2,4	5.042.543	1,6	5.234.658	1,6	7.003.356	1,9	8.192.862	2,0

*Izvor: Ministarstvo financija*